JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I EFKIAR
54 Grand' Rue de la S. Porte 54
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻԻ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹ. ԱՆ. ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանզումէի Էֆքեար

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԳԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوخانس فرید
اداره خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومرو ٥٤

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏՐԿՆ.	ՎԵՑՄՍ.	ՆՌՄՍՑ.
Պոլսոյ համար	80 Ղչ.	45	25 Ղչ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրշ., մէկէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Բ. ԴՈՒՌԸ, ՄԵԾ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ, ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՓՈՔՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐԸ ԵՒ ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ԽՆԴՐՈՅՆ ՆՈՐ ԵՐԵՒՈՅԹՆԵՐԸ, ԹՈՒՐՔԵՒԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ։

Պէտք է գիտնալ թէ՝ եթէ օսմանեան յեղափոխութիւնը Թուրքիոյ ժողովուրդին համար խիստ բացառիկ և արտասովոր դէպք մը հանդիսացաւ Թուրքիոյ ներքին կեանքին ու գոյութեանը տեսակէտով, օտար մեծ և փոքր տէրութեանց ուղեղին մէջ Արեւելեան խնդրոյն մէկ նոր տարրը կազմելէ զատ կարեւորութիւն մը չունեցաւ։ Հին Ռեժիմին մէջ բոլոր այդ տէրութիւնները իրենց ամէնէն ճարպիկ և տաղանդաւոր դիւանագէտները Թուրքիոյ մայրաքաղաքը ղրկած էին, որովհետև Ապտ-իւլ-Համիտ Թուրքեան միջազգային ամենաընդարձակ շահագործութեան մը յարմարագոյն և դիւրամատչելի դաշտը, հրապարակը կը ներկայացնէր։ Քաղաքական տարրալուծիչ, հզօր և հսկայ հոսանքը իր յամր բայց անխուսափելի քայլերով դէպի կորուստի անդունդը կ'առաջնորդէր Օսմ. Կայսրութիւնը, անուղղակի իրաւունք տալով եւրոպացի քաղաքագէտներուն իրարու դէմ կատաղօրէն մրցելու, և յիշեալ հոսանքին շուրջ հետզհետէ աչքի զարնող փշրանքները յափշտակելու համար։ Ապտ-իւլ-Համիտ՝ յամառելով իր ներքին տխուր քաղաքականութեանը մէջ, կը սոսկար այս արտաքին վտանգին ահաւոր տեսարանին առջեւ, բայց յաճախ կը մխիթարէր ինքզինքը, մեծ Տէրութեանց ներկայացուցիչները իրար ձգելով։ Այս վիճակը երկար տարիներ տեւեց, բայց երբ Նիքոլա Բ. և հանգուցեալ Էտուար Է. Ռեվալի մէջ յաջողեցան Եւրոպական Համերգին համաձայնութիւն մը տալու, Ելտըզի Մաքիավելը բոլորովին շուարելով, այլեւս չկրցաւ դիմադրել Օսմ. Միութեան և Յառաջդիմութեան քօմիթէին և Մակեդոնիոյ Օսմ. Բանակին հրամատարներուն սպառնալիքին, եւ երեսուն երեք տարի առաջ երեւակայելի և աներեւակայելի ամէն միջոցներով, ամէն ոճիրներով ջնջած Սահմանադրութիւնը վերստին հռչակել ստիպուեցաւ։

Եւրոպական Համերգը որ արդէն յաճախ միայն Թուղթի վրայ գոյութիւն ունէր, և այս պատճառաւ իսկ շատ մեծ դժուարութեամբ և բացառիկ պարագաներու ազդեցութեան տակ կեանքի նշոյլ մը ցոյց տուած էր, ինքնին փշրուեցաւ, հալեցաւ. մինչդեռ Մեծ Տէրութեանց մէկ մասը յամառեցաւ իր յուսատեսութեանը մէջ, միւս մասը սակայն շլանալով անցած դարձածէն, պէտք տեսաւ սպասողական ուղղութեան մը հետեւելու։ Տեղն է յայտարարելու թէ այս շլացումը ո՛չ բանաստեղծական կամ իմաստասիրական էր և ո՛չ ալ անկեղծ, դիւանագիտական ճարպիկութենէ մը, հնարքէ մը անդին չէր անցներ, բայց հետեւանքը մեզի համար խիստ կարեւոր էր, որովհետև եւրոպական համագործակցութիւնը՝ «քօալիսիօն»ը դէթ առժամապէս անգործութեան, անգործութեան դատապարտուած կը մնար։ Արեւելեան Խնդիրը չէ՛ր լուծուեր, չէր վերջանար, միայն Օսմ. Սահմանադրութիւնը, ինչպէս ըսինք, իբր նոր տարր մը կանգնելով Եւրոպայի քաղաքագէտներուն առջև, նոր եւ խորունկ խորհրդածութիւններու կ'ենթարկէր այս վերջինները։

Մեծ Տէրութեանց 1908էն առաջ, մասնաւորաբար արեւելեան գործերուն մէջ ուղղակի գործօն դեր ունեցող Անգլիոյ, Ռուսիոյ եւ Աւստրեհունգարիոյ 1897էն մինչ 1903 և այս թուականէն ալ մինչ 1908 հետեւած քաղաքականութիւնը ասկից առաջ պարզած ըլլալով, աւելորդ է անդրադառնալ այդ քաղաքականութեան պայմաններուն և շարժառիթներուն վրայ. Հարկ է միայն խոստովանիլ թէ 1908էն ասդին Արեւելքի մէջ անցած դարձած դէպքերուն՝ մասնաւորաբար Երիտասարդ Թուրքերու բռնած ուղղութեան հետեւանօք գոյացած կարգ մը խնդիրներուն հանդէպ Մեծ Տէրութեանց սպասողական բայց գաղտնապէս միշտ միջամտելու պատրաստակամութիւն սնուցանող ընթացքը՝ իր խորունկ հակազդեցութիւնը՝ արձագանքը ունեցած է պալքանեան փոքր երկիրներու վրայ։ 1908ի օսմանեան յեղափոխութենէն անմիջապէս առաջ միայն մեծ տէրութիւնները չէ՛ որ Թուրքիոյ հողային ամբողջութեան

ՄՆԱՑԵԱՆ «Աւազակներ», ողբերգութեան «Ֆոն Մօօր»ի դերին մէջ

և անկախութեան դէմ կարեւոր ոտնձգութիւններ ընելու պատրաստուած էին, Պելկրատի, Սօֆիայի, Ջեթինէի և Աթէնքի դահլիճներն ալ սկսած էին իրենց անմիջական ապագայի ծրագիրները պատրաստել, եւ զայն ներդաշնակել հաւանական կարելիութեանց հետ։ Մակեդոնիոյ մէջ Մեծ Տէրութեան կողմէ հաստատուած հակակշռի դրութիւնը՝ այս փոքր կառավարութիւններուն համար մակեդոնական գաւառներուն ինքնօրէնութեան նախնական հիմնաքարը կը ներկայացնէր, յոյս տալով ամէնուս ալ թէ Մեծ Տէրութիւնք իրենց փոխադարձ բուռն մրցակցութեան բերմամբ Եւրոպական Թուրքիոյ ո՛ և է մէկ մասը չի կարենալով իւրացնել, պալքանեան փոքր երկիրներուն պիտի ձգեն վայելել իրենց հասցուցած պտուղը ...։ Երիտասարդ Թուրքիոյ չորս տարիէ ի վեր Մակեդոնիոյ և Ալպանիոյ մէջ ձեռք առած միջոցներուն բնոյթը չէ՛ որ պիտի քննենք. ինչ որ ալ ըսուի և գրուի այս մասին, կարելի չէ ուրանալ թէ այդ միջոցները կրցին պատուար մը ստեղծելու հանգամանքը ունեցան հակաօսմանեան բոլոր շարժումներուն դէմ. հետեւաբար այս շարժումներէն չէ՛ թէ միայն Վիէննայի և Բեգեբուրկի դահլիճները շուարեցան, այլ նաև և մանաւանդ պալքանեան փոքր Դահլիճները։ Թուրքեւիտալական պատերազմը բնական պատեհութիւն մը կ'ընծայէր այս վերջիններուն համար Մակեդոնիոյ մէջ կարգ մը խլրտումներ հանելու, բայց որովհետեւ 1897ի աւստրեւռուս համաձայնութեան, աւստրեւիտալական և իտալեւռուսական կրկնակ համաձայնութիւն մը յաջորդած էր, այսինքն Պալքաններու դրացի մեծ պետութիւնները իրենց հնօրեայ առաջնութիւնը պահել որոշած էին Պալքանեան փոքր երկիրներուն դէմ, կարելի չեղաւ օգտուիլ այդ առիթէն, մանաւանդ որ Պալքանեան դաշնակցութեան մը գաղափարին շուրջ յարուցուած պայքարը ռուս դիւանագիտութեան մէջ միօրինակ և ազդու ուղղութիւն մը չէ՛ գտաւ։

Մեր թշնամիներուն համար անկերպարան եղող, բայց օսմ. շահերու տեսակէտով ամէն պարագայի մէջ նպաստաւոր արդիւնք ունեցող այս վիճակը դեռ այսպէս երկար ատեն պիտի տեւէր անշուշտ, եթէ ներկայ պատերազմին քաղաքական բնական հետեւանքներէն անջատ՝ պալքանեան նոր տարր մը մեզ համար աննպաստ նոր կասկածներու ծնունդ տուած չըլլար։ «Մակեդոնիոյ Ներքին Կազմակերպութիւն» կոչուած պուլկար յեղափոխական ընկերութեան անցեալը, նոյն իսկ շատ մօտաւոր անցեալը ծանօթ է, եւրոպական Թուրքիոյ զանազան վայրերուն մէջ, երկաթուղիներու, պահականոցներու վրայ ի գործ դրուած տենդագին տխուր յարձակումներով։ Սօֆիայի դահլիճին գաղտնի քաջալերութիւնն ու օժանդակութիւնը վայելող այս հզօր և ընդարձակ կազմակերպութեան ներկայացուցիչները՝ այս միջոցիս եւրոպական մայրաքաղաքները այցելելով, Մակեդոնիոյ վիճակին մասին եւրոպական տէրութեանց միջամտութիւնը հրաւիրել կը ջանան, ներկայ սահմանադրական շրջանը նախորդող եւրոպական հակակշռի դրութիւնը իրենց պահանջումներուն հիմ բռնելով։ Հակառակ ռուս պաշտօնական կարգ մը յայտարարութեանց, ստուգուած է թէ Բեգեբուրկի պաշտօնական բարձր շրջանակները ջերմ վերաբերում մը ցոյց տուած էն յիշեալ ներկայացուցիչներուն հանդէպ. հետեւաբար տեղն է խորհելու թէ Զարիքօվի պաշտօնանկութենէն վերջ ռուս դիւանագիտութեան վերագրուած ծրագիրները կրնան իրական եղած ըլլալ, մանաւանդ որ մէկ կողմէն Ֆէրտինանտ Թագաւորին քաղաքական ծանօթ ձգտումները այս խնդրոյն մէջ ինքնին նկատողութեան առնուելիք խիստ մեծ ազդեցութիւն մը կը կազմեն, և միւս կողմէն Բեգեբուրկի դահլիճին անխնայ ընթացքը Ռուսիոյ խնդրոյն մէջ, ռուս դիւանագիտութեան ներքին գոյնը մեզ համար խիստ աննպաստ կը ներկայացնէ։

Գալով ներկայ պատերազմին բնական անմիջական հետեւանքներուն, ատոնց ալ հակազդեցութիւնը ծանրակշիռ կրնայ ըլլալ, աւելի ճիշդ՝ կը թուի ըլլալ։ Բնաւ կասկած չի կայ թէ՝ եթէ խաղաղութեան վերահաստատման համար կատարուած բանակցութիւնները խզուելով, Իտալիա ստիպուի ընդարձակել պատերազմին դաշտը, չէ՛ թէ միայն իտալական նաւատորմիղը Արշիպեղագոսի մէջ և հաւանականաբար Տարտանէլի դէմ գործել պիտի փորձէ, իտալական դիւանագիտութիւնն ալ պիտի ջանայ պալքանեան թերակղզւոյն մէջ իրաց վիճակը անփոփոխ պահելու համար Վիէննայի, Բեգեբուրկի և Հռոմի դահլիճներուն միջեւ կնքուած բացասական համաձայնութիւնը հաստատական կարգադրութեան մը վերածելու։

Ներկայ կացութեան հորիզոնը մթագնող ամպը այս հաւանականութիւնն է միայն, բայց կրնանք ապահովաբար յայտարարել թէ Բ. Դրան դիւանագիտութիւնը՝ որ վերջին չորս տարուան շրջանին մէջ մեծ կորով մը ցոյց տուած է մեծ տէրութեանց զանազան ձգտումները իրարու դէմ չէզոքացնելով և կամ հաւասարակշռելով, այս անգամ ալ առիթը պիտի ունենայ թնդելու ներկայ բոլոր արգելքները։ Վայրկեանը անշուշտ փափուկ և տագնապալից է Երիտասարդ Թուրքիոյ համար, բայց պատմութիւնը քանիցս հաստատած է թէ՝ ապրիլ ուզող, իր գոյութիւնը պաշտպանելու համար թշնամի հոսանքներուն դէմ կուրծք տուող, մարտնչող, հայրենասէր կառավարութիւն մը վերջապէս կը յաղթանակէ, մանաւանդ երբ օսմ. բանակին նման ամէն պարագայի մէջ նկատողութեան առնուելու արժանի հզօր ուժի մը կը կռթնի։ Ներկայ դժուարութիւններուն մեծագոյն մասը արդէն անխուսափելի էր, քանի որ, ինչպէս ըսինք, ամէն բան Արեւելեան Խնդրոյն շուրջը կը դառնայ, բայց իւրաքանչիւր քայլ որ կ'առնուի այս խնդրոյն դժբաղդաբար բաւական ընդարձակ դաշտին մէջ, կարեւոր յաղթանակ մը կը նշանակէ Երիտասարդ Թուրքիոյ համար։ Կը մնայ միայն Բ. Դրան համար՝ յաջողիլ հաշտեցնելու համար աւելի ընդարձակօրէն իր ներքին քաղաքականութեան իտէալը պատկերացնող հեռանկարը՝ օսմ. զանազան տարրերուն համերաշխութեան պէտքին հետ, որպէս զի Եւրոպա լռել ստիպուի։

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՏԱԼԻՈՅ ԿՈՂՄԷ ՄԵՂԱՐԱՆՔ ՄԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՋՕՐ. ԿԱՐԻՊԱԼՏԻԻ ՆԱՄԱԿԸ

Հռոմէն կը հեռագրեն «Մաթէն»ի. «Թրիպունա» կէս-պաշտօնական հանգամանքով հետեւեալ զեկոյցը կը հրատարակէ. — «Քանի մը օրաթերթեր անճիշդ լուրեր հրատարակեցին Թունուզի կողմէն Թուրքօարաբ զօրքերու համար ռազմամթերքներու և զէնքերու հայթայթման մասին, և Ֆրանսայի դէմ անիրաւ յարձակումներ գործեցին այս առթիւ։ Ամենավաւերական աղբիւրէ տեղեկութիւններէ յետոյ՝ ի վիճակի ենք հաւաստելու թէ՝ ֆրանսական կառավարութեան հրահանգներուն համաձայն՝ Թունուզի իշխանութիւնները կարելին ի գործ կը դնեն մաքսանենգութիւնը արգիլելու համար։ Կրնանք աւելցնել թէ՝ Ֆրանսական և Իտալական կառավարութեանց միջեւ յարաբերութիւնները բարեկամական և մտեր-

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (18)

ՍՄԲԱՏ ԲԻՒՐԱՏ

ՈՐԴԵՍՊԱՆ ԾՆՈՂՔԸ

(ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՎԷՊ ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔԷՆ)

Է.

ՏԷՐ ՈՒ ԾԱՌԱՅ

Այս տաք խօսակցութեան պահուն, Սիմոն պէյի գրասենեակի դուռին առջեւէն ստուերի մը սահիլ անցնիլը տեսնուեցաւ։

Տէրտէրեան, իր տիրոջ հրամանին համաձայն, տեղէն վեր ցատկեց ու դուրս վազեց տեսնելու համար թէ ո՛վ էր։

— Ո՞վ էր, Օննի՛կ, հարցուց Սիմոն պէյ իր ծառային։

— Օրիորդ Հէրանոյշը, պատասխանեց Օննիկ ժպտելով, չէ՞ք գիտեր, ամէն օր կուգայ։

— Ինչո՞ւ, հարցուց Սիմոն պէյ կասկածոտ դէմքով մը։

— Գեղամէն դաս առնելու կուգայ, յարեց Օննիկ։

— Ի՞նչ դաս...

— Ֆրանսերէնի, պատասխանեց Տէրտէրեան։

— Հէրանոյշը ֆրանսերէն չէ՞ գիտեր, հարցուց Սիմոն պէյ։

— Ի՛նչպէս չը գիտեր, պէ՛յ, ըսաւ Օննիկ, բայց կատարելագործէ՛ պիտի։

— Ի՞նչը։

— «Աքսա՛նը», շարունակեց Օննիկ, այսպէս կը խօսէր ինք անտառները։ Ցետոյ, վերադառնալով նոյն նիւթին։

— Օննի՛կ, ըսաւ Սիմոն պէյ, բժիշկին խնդի՛րը պիտի պատմէիր, Կորտոնեան պէյին ու Սիրանուշին միջադէպը։

— Այդ խնդիրը, պէ՛յ, առարկեց դեռ, մութ կը մնայ։

— Պատմէ՛ նայիմ, հրամայեց Սիմոն պէյ։

— Կորտոնեան պէյը, սկսաւ պատմել Սիմոն պէյին գործակատարը, անցածները բժիշկ մը բերել տուած էր տունը, փոքրիկ անդամալոյծ Երուանդին վրայ գործողութիւն մը կատարելու համար,

— Ո՞ր բժիշկը կանչած էր, հարցուց Սիմոն պէյ,

— Մեր բժի՛շկը, Տօգթօր Վ... ֆը, պատասխանեց Օննիկ։

— Է՛, շարունակէ՛, յետո՞յ։

— Ցետոյ, յարեց Օննիկ, բժիշկը կը պատրաստուէր կատարելու գործողութիւնը, երբ յանկարծ, քովի սենեակէն, ուր սպասուհին կը պառկէր, ճիչ մը կը լսուի, Կորտոնեան պէյը, որ գործողութեան ներկայ ըլլալու համար, բժիշկին քովէն չէր զատուեր, յանկարծ կը վազէ Էլէնիի քով, որ կը ճչէր, ջղաձգային գալարումներու մէջ։

— Ինչո՞ւ, ընդմիջեց Սիմոն պէյ, ի՞նչ ունէր Էլէնին,

— Ձէ՞ք գիտեր, պէ՛յ, ըսաւ Օննիկ չարաճճի ժպիտով մը, յղի չէ՞ր,

— Ի՞նչ կըսես, բացագանչեց Սիմոն պէյ զարմացկոտ շարժուձեւով մը, որմէ յղի էր արդեօք։

— Ես գիտե՞մ, շարունակեց Օննիկ, յղի էր, ա՛յսքան գիտեմ։

— Ցետո՞յ, ընդմիջեց զարմացած Սիմոն պէյ, ի՞նչ եղաւ,

— Ցաւերէն ցաւերը բռնած, շարունակեց Տէրտէրեան, Էլէնին հոգեվարքի երկվայրկեաններ կ'անցնէր, շարունակ կը ճչէր ու կը գալարուէր, այնպէս որ, բժիշկը պարտաւորուեցաւ պահ մը մորը քով թողուլ փոքրիկ հիւանդը, յետաձգել գործողութիւնը, և Կորտոնեան պէյին հետ, երթալ Էլէնիին սենեակը, Մնացեալը, աւելորդ է ըսել, յայտնի է։

— Ինչպէ՞ս...

— Էլէնին կ'ազատի, շարունակեց Տէրտէրեան, մեր տօքթօրին ձեռքով, հայտառ երախայ մը կը բերէ աշխարհ...

— Քոյրս ի՞նչ ըրաւ, հարցուց Սիմոն պէյ,

— Ձէ՞ք կրնար գուշակել, պատասխանեց Օննիկ, անհաղին զայթակղութիւն մը կը հանէ, մեր տօքթօրը կը վռնտէ տունէն, թող չի տար որ գործողութիւն մը կատարուի Երուանդին վրայ, կը պօռայ, կը կանչէ, կուլայ, կ'ողբայ, մինչև որ ի վերջոյ կը նուաղի.

— Ցետոյ, ինչպէ՞ս վերջացաւ, հարցուց Սիմոն պէյ յուզուած դէմքով մը։

— Ի՛նչպէս պիտի վերջանայ, պատասխանեց Տէրտէրեան, դրացիները վազեցին օգնութեան, ամբողջ Շուպրան իմացաւ եղելութիւնը։

— Նորածին երախան ո՞ւր է հիմա, հարցուց Սիմոն պէյ,

— Մէջտեղը չիկայ, պատասխանեց գործակատարը, ոմանք կը կարծեն թէ մեռած ծնած է, իսկ ուրիշներ թէ՝ անմիջապէս խեղդած են, դեռ յայտնի չէ թէ այս երկու լուրերէն ո՛րը ճիշդ է,

— Հէրանոյշը գիտէ՞ խնդիրը, հարցուց Սիմոն պէյ,

— Կարելի՞ է որ չգիտնայ, գիտել տուաւ Տէրտէրեան, մայրը մինչև հիմայ պառկած ըլլալու է իրեն։

— Դուն ի՞նչպէս եղաւ որ իմացար, հարցուց Սիմոն պէյ։

— Ինծի մեր տօքթօ՛րը պատմեց, պատասխանեց Օննիկ, չա՛տ վշտացած էր։

— Որմէ՞...

— Կորտոնեան պէյէն, պատասխանեց Տէրտէրեան, որովհետեւ փոքրիկ հիւանդին համար կանչած էր և յետոյ վռնտել տուած էր զինք, առանց գործողութիւն կատարել տալու, պէտք է իր բերնէն լսէք, ի՛նչեր, ի՛նչ լուտանքներ կը թափէ անոր հասցէին։

— Իրաւունք ունի, հաստատեց Սիմոն պէյ, անամօ՛թը, խա՛ղք կ'ըլլայ ամէ՛ն մարդ կունենայ իր գաղտնիքը, բայց կը զգուշանայ հրապարակ հանելու, չէ՞։

— Անշո՛ւշտ, պէ՛յ, ըսաւ Օննիկ կեղծաւոր դէմքով մը, Կորտոնեան պէյին հե՞տ կ'ուզէք բաղդատուիլ, դուք ուրի՛շ մարդ էք,

— Ինչպէ՞ս, ի՞նչպէս, ընդմիջեց Սիմոն պէյ, ուզելով երկրորդ անգամ մէյ մ'ալ լսել իր ծառային գնահատականը։

(Շարունակելի)

մական են, և թէ Իտալական կառավարութիւնը կրնայ վստահ ըլլալ որ Ֆրանսա պիտի գործադրէ Իտալիոյ նկատմամբ 1902ի իտալեֆրանսական համաձայնութիւններու բոլոր տրամադրութիւնները նոյն այն բարեկամական ոգիով որով Իտալիա զանոնք գործադրած է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի նկատմամբ։

*** Հռոմէն Մարտ 30 թուակիր կը հեռագրուի «Մանէն»ի.— «Թրիպունա» կը հրատարակէ Զօր. Ռիվոլթի կարիպալտիի մէկ նամակը պատերազմին վրայ։ Զօրավարը կարծիք կը յայտնէ ատոր մէջ թէ Իտալիան հավաքելով պիտի չահի վերջի վերջոյ, ո՛չ թէ պիտի կորսնցնէ։ Քանի մը պզտիկ շարժումներ բաւական են, կ'ըսէ, թշնամին սպառնալու համար։ Եւ կ'եզրակացնէ.— «Մեր կողմէ բուն գործողութիւն մը՝ Եգէական ծովու մէջ, անհրաժեշտ պիտի ըլլայ վերջի վերջոյ։ Ասիկա որոշ է։ Բայց մեզի չատ ծանր կուգայ ջախջախել թշնամի մը որ չկրնար ինքզինքը պաշտպանել, հակառակ այն մեծաքանակ ռազմանիւթին որ կը հայթայթուի իրեն մեր սիրելի զինակիցին կողմէ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԱՐՁԱԿՈՒՐԻ ԿԸՆԷ

Հռոմէն կը հեռագրուի թէ Իտալական խորհրդարանը զրեթէ առանց վիճաբանութեան ընդունելէ վերջ պիւտճէն և զանազան օրինագիծեր, փակեց առժամաբար իր դուռները մինչեւ Զատկի վերջ։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ

Պուքրէշէն կը հեռագրեն «Թան»ի.— «Վճռաբեկ ատեանը մերժեց կառավարութեան ըրած վերաքննութեան կոչը։ Պուքրէշի նախնական դատարանին մէկ վճռին դէմ, որ չէր ուզած գործադրել՝ իբր հակասահմանադրական օրէնք մը, զոր դահլիճը քուէարկել տուած էր լուծելու համար թրամվէյներու ընկերութեան հետ ունեցած մէկ վէճը, որ ներկայացուած էր դատարաններու զննասաութեան։

Դարբի կառավարութեան նախաձեռնութիւնը՝ որ չէր վարանած ՝այսպէս միջամտել դատական իշխանութեան իրաւասութիւններուն՝ մեծամասնութեան միահաւուռ բողոքներուն տեղի տուած էր, և մեծամասնութիւնը նոյն իսկ մերժած էր մասնակցիլ խորհրդարանին աշխատութեանց։ Թրամվէյներու խնդիրը այսպէս դարձած էր առաջին կարգի քաղաքական խնդիր մը և ընդհանուր կերպով կը կարծուէր թէ դահլիճին բախտը կապուած էր այն վճռին զոր պիտի տար վճռաբեկ ատեանը։ Արդ, վճռաբեկ ատեանը դատապարտած ըլլալով կառավարութիւնը՝ ատկէց ընդհանուր կերպով կը հետեւցուի թէ մօտերս դահլիճը հրաժարականը պիտի տայ։

ԱՆԹԵԼ ՀԵՌԱԳՐԻՆ ՅԱՌԱՋԴԻՄՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆԷՆ ՆԻԻ—ԵՕՐՔ ՈՒՂՂԱԿԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ի թէ հաւանականաբար 1913 Յունուար 1ին կարելի պիտի ըլլայ սկսիլ անթել հեռագրով ուղղակի հեռագրական հաղորդակցութիւն Լոնտոնի և Նիւ Եորքի միջև, որ մասնաւոր դիւրութիւններ պիտի ընծայէ Մամուլին և Վաճառականութեան։ Մր. Կոտիքրի Այչիքս, Լոնտոնի Մարքոնի Ընկերութեան Տնօրէնը ըսած է որ այս նպատակին համար, բամնետէրը Ապրիլ 18ին մասնաւոր նիստի մը հրաւիրած է, որուն մէջ ինք պիտի առաջարկէ որ դրամագլուխը 332,500 անգլիական ոսկիէն բարձրացուի 2,000,000ի։

Երբ խնդիրը վերջնականապէս կարգադրուի,—ըսած է Տնօրէնը,— Նիւ—Եորքի արուարձաններէն միոյն մէջ մեծ ոյժով կայան մը պիտի հաստատենք եւ հատ մըն ալ Լոնտոնի արուարձաններէն միոյն մէջ, ուղղակի հաղորդակցութեան համար։ Այս կայաններէն զատ, Նիւ—Եորքի և Լոնտոնի մէջ կեդրոնական գրասենեակներ պիտի ունենանք, ուր հեռագիրները պիտի ընդունուին և կայանները ղրկուին։

Մր. Այչիքս կ'ըսէ որ բնաւ ո՛և է դժուարութիւն չպիտի ըլլայ Լոնտոնէն Նիւ—Եորք հեռագիր ղրկելու համար, ինչպէս որ հիմա Բրլիֆտընէն (Իրլանտա) կը ղրկուի մինչև Կլասպէյ (Քանատա), ուսկից հեռագիրները այժմ Նիւ—Եորք կը ղրկուին ցամաքի գիներով։ Ամերիկայի մէջ անթել հեռագրի յառաջդիմութեան կարելիութիւնը շատ մեծ է, ըսած է Մր. Այչիքս, և մինչև որ այս զարմանալի քաղաքը չեկայ՝ չկրցի իսկապէս գնահատել. ամէն բան անձամբ քննեցի և Ամերիկացի գործիմարդոց հետ այս մասին տեսնուեցայ։ Վերջերս Բլիֆտընէն դէպի Կլասպէյ ղրկուած անթել հեռագիրներուն թիւը խիստ շատցած է. բայց Կլասպէյէն մինչև որ հեռագիրները Նիւ—Եորք հասնին, բաւական յապաղման կ'ենթարկուին. և բայց քանի մը պարագաներէ, անթել հեռագրին զեղչեալ գինը, բաղդատելով հեռագրաթելին արժէքին հետ չփոխարիներ այդ յապաղումը։

Մր. Այչիքս վստահութիւն կը յայտնէ որ Լոնտոնի և Նիւ—Եորքի միջև անթել հեռագիրները այժմու հեռագրական կարգադրութեանց հետ պիտի մրցին։ Մր. Այչիքս անցեալ չաբթու Անգլիա դարձաւ, իսկ Մր. Մարքոնի, որ Մր. Այչիքսի հետ Նիւ—Եորք գացած էր, առ այժմ հոն պիտի մնայ, մինչև որ ոյժի կայանին համար յարմար վայր մը ընտրէ. յետոյ պիտի երթայ Կլասպէյ, Քանատայի մէջ անթել հեռագրի գործը աչքէ անցընելու համար։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՎԻՃԱԿԸ

Ռիւզերի գործակալութիւնը Թէհրանէն կը տեղեկանայ թէ Ռուսերը Մէշհէդի մէջ մզկիթ մը ռմբակոծեցին։ Շատ մը զինեալ զօրքեր հաւաքուած են, որոնք կը կարծուի որ կուսակից են դահլինկեց Շահին։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱՊԱԳԱՆ

ԱՆԳԼԵԹՈՒՐԻ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

«Ֆորթնիթլի Ռիվիու» թերթը Դաւիրէլի Անգ. դեսպանատան արեւելեան գործերու քարտուղար Մ. Պոնսոնբի ստորագրութեան տակ, հրատարակած է ուշագրաւ յօդուած մը, որմէ կը քաղենք հետեւեալ մասերը.—

«Թուրքիոյ հետ մեր ապագայ յարաբերութիւնները զանազան ձեւեր ստանալու ընդունակ են։ Եւրոպական խաղաղութիւնը պահպանելու համար՝ կը թուի որ պարտաւոր ենք օգնել Իտալիոյ, բայց, ասկէց զատ, յայտնի է որ մեր ուղեղիծն է Բ. Դրան հետ լաւ յարաբերութիւններ մշակել։ Որքան համաձայնութիւնը կատարեալ ըլլայ մեր և Թուրքիոյ միջեւ՝ այնքան մեր գործը դիւրին կը դառնայ։ Ցորչափ Թուրքիա արժանաւոր ազգ մը մնայ՝ իր բարեկամները պիտի մնանք։ Իրաց վիճակին պահպանումը մեզի կը յարմարի։ Զենք փափաքիր տեսնել Թուրքիոյ ստացուած քներուն յանկարծական անդամատութիւնը. հիմակու հիմա կը մաղթենք Բ. Դուռը բաւական զօրաւոր տեսնել՝ կարենալ պահելու համար Սուրիան, Փոքր Ասիան և Անատոլուն։ Ցորչափ կարողութեան և համերաշխութեան ապացոյցը տայ՝ Թուրքիա կրնայ ապահով ըլլալ մեր աջակցութեան մասին, և հաւանական չէ որ ամենափոքր թշնամական արարք մը կատարէինք իրեն դէմ, զոր օրինակ, եգիպտական հակակշիռին տակ դրուիլ. ամբողջ Արաբիան պիտի կցուէր Եգիպտոսի, և Եմէնի այն ցեղերը, որոնք Թուրքիոյ դէմ ապստամբութեան մէջ են, տրամադիր պիտի ըլլային —տրամադիր են արդէն— հպատակիլ Անգլիոյ իրենց ուզած կերպովը։ Եթէ Թուրքիա իյնար... բայց հիմակու հիմա, վերակազմելու վրայ ենք մեծ ազգ մը Եգիպտոսի բեկորներէն զոր դտած ենք 1882ին, և կրնանք գոհ ըլլալ իրաց վիճակին պահպանումէն։ Պատշաճ է՝ սակայն միշտ յիշել թէ՝ Եգիպտական խնդիրը միայն կապ չունի Նեղոսի հովտին վարչութեան հետ, այդ խնդիրը կը պարփակէ նաև ուրիշ ընդարձակ խնդիրներ, որոնց լուծումը կրնայ ամենասերտ կերպով ազդել Անգլիոյ վրայ։»

ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷՋ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պերլինէն կը հեռագրուի «Թան»ի.— Մանուկներու անձնասպանութիւնները կը բազմապատկուին Պերլինի մէջ։ Առաջին դասարանի աշակերտ մը՝ Պորնի մէջ՝ րիվոլվէրի հարուածով մը ինքզինքը մահացու կերպով վիրաւորած է։ Կորլիթի մէջ՝ երրորդ դասարանի ուրիշ աշակերտ մը դասարանին մէջ ինքնասպան եղած է, ծնօտին վրայ ռիվոլվէրի հարուածով մը։ Սարէպտրիւքի մէջ՝ երրորդ դասարանի աշակերտ մը ինքզինքը կախած է։ Այս երեք պատանիները չէին յայտնած իրենց քննութիւններուն մէջ, զոր անցուցած էին վերի դասարանը մտնելու համար։ Պատանիներու անձնասպանութիւնները շատ յաճախ կը պատահին մասնաւորապէս Գերմանիոյ մէջ, քննութիւններու շրջանին, և հանրածանօթ հեղինակ Վէտէքիւբ ակնարկութիւններ ունի իր «Գարնան Զարթօնք» տոմարին մէջ, որ քանի մը տարի առաջ ներկայացուեցաւ Բարիզ։

ՊԵԼԺԻԱՅԻ ԵՐԿՐԱԽՈՒՉ ԺԷՌՈՄ ՊԷՔԸՐԻ ՄԱՀԸ

Պրիւսէլէն կը հեռագրուի «Թան»ի.— «Ափրիկեան նշանաւոր երկրախոյզ Ժէռոմ Պէքքը յանկարծական կերպով մեռաւ Անվէրսի մէջ, ուղեղի արեան համախոնումի մը հետեւանքով։ Ժէռոմ Պէքքը Պելժիական բանակին մէջ հրետանիի սպայ էր երբոր Լէոպոլտ Բ. թագաւորը անոր դիմեց իրեն օգնելու համար իրագործելու այն մեծ ծրագիրները զոր յղացած էր հասարակածային Ափրիկէի մէջ։ Ժէռոմ Պէքքը Ափրիկէ անցաւ արեւելեան եզերքին և Զանզիպարի կղզիէն, և Թանկանիքա լիճին ափերուն վրայ գնաց։ Լէոպոլտ թագաւորը Ժէռոմ Պէքքրի յանձնեց բազմաթիւ փափուկ պաշտօններ արաբ մեծ պետերուն մօտ, գլխաւորաբար Թիփօթիպի մօտ, որուն գիտցած էր համակրութիւնը շահիլ։ Յետոյ, Լէոպոլտ թագաւորը իր գաղթական քաղաքականութիւնը փոխած ըլլալով՝ Ժէռոմ Պէքքը՝ ուրիշ շատերու պէս՝ ինքնհրաժարուիլ եղաւ։ Պէլժիական բանակէն հրաժարեցաւ և գնաց նախ Մատագասկար, յետոյ Սէն-Տոմինկ։ Վերջնականապէս, մեկուսացած ապրեցաւ Անվէրսի շրջականները։ 72 տարեկան էր։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ԳՈՒՄԱՐՈՒՒՆ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ.— Երէկ դեսպանները Ֆրանսական դեսպանատան մէջ գումարում մը ունեցան Բ. Դրան մօտ իրենց կատարելիք դիմումին ձեւը որոշելու համար։

ԹՈՒՐԲԻԱ ԵՒ ԳԱՐԱՏԱՂ.— Գարատաղի նոր գործակատար Մ. Բլաֆէնաց յայտարարեց երէկ «Մոնիթէօր Օրիսանթալ»ի խմբագիրներէն միոյն թէ Նիքօլա թագաւորը մտադիր էր Պոլիս գալ, բայց դեռ ոչինչ որոշուած է և կարելի չէ ճշդել ճամբորդութեան թուականը։ Գործակատարը հաւատած է խմբագրին թէ երկու երկիրներու միջեւ առկախ խնդիրները խիստ մօտ ժամանակի մէջ պիտի կարգադրուին, փոխադարձ բարեկամացողութեան հետեւանքով։

ՄԱՆԱՍԹԵՐԻ յոյն Մետրոպոլիտը կը հեսացրէ պատրիարքարան թէ Էլասսոնայի՝ Կրէվենի, Բօզանի և Ֆլորինայի Մետրոպոլիտներէն բազմաթիւ գրեր ստացած է, որոնցմով կը ծանուցուի թէ ընտրութեանց մէջ զեղծումներ գործուած են։ Մետրոպոլիտը կը խնդրէ որ ստիպողական դիմումներ կատարուին կառավարութեան մօտ, վերջ մը տալու համար այս ապօրինութեանց։

ՄԱԶՀԱՐ ՊԷՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԱՍԻՆ.— Տեսակցութեան մը մէջ Դոսովայի կուսակալ Մաղհար պէյ յայտարարած է թէ՝ իբր պատասխանատու կրնայ յայտարարել թէ ոչ մէկ հաւանականութիւն և կարելիութիւն կայ որ յեղափոխութիւն մը կամ ոևէ խռովութիւն ծագի Ալպանիոյ մէջ։

ՄԱԼՈՅ ՆՈՐ ՕՐԻՆԸՐ.— «Սթամպուլ» կը տեղեկանայ թէ կառավարութիւնը չպիտի զոհանայ մաքոյ օրէնքին վրայ ըրած վերջին բարեփոխումներով, այլ յառաջիկայ խորհրդարանին պիտի ներկայացնէ մասնոյ նոր օրինագիծ մը։ Այս ա՛յն օրինագիծն է որ պատրաստուած է տպագրական տեսուչ Ֆտղը Նէֆիպ պէյի կողմէ։

ԹՈՒՐԲԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Ռուս արտաքին գործոց նախարար Մ. Սազոնօֆ յայտարարած է անցեալ օր Բէղէրպուրքի Օսմ. դեսպան Թուրխան փաշայի թէ ռուս կառավարութիւնը մօտերս մասամբ ետ պիտի քաշէ իր զօրքերը սահմանագլուխէն։

ՌՈՒՍ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ պատուիրակութիւնը որ վերջերս Պոլիս եկած էր, Սուրիա հասած է։

ՆԱԽԿԻՆ ՄԵԾ. ԵՊԱՐՔՈՍ Ֆէրիտ փաշա Պոլիս վերադարձած է Դաւիրէէն։

ՓԱԿՈՒՄ ԽԱՂԱՏՈՒՆԵՐՈՒ.— Ոստիկանութիւնը մէկ քանի օրէ ի վեր խստութեամբ ձեռնարկած է խաղատուներու փակման։ Կը հետապնդուին նաև արհեստով խաղամոլները որոնցմէ օսմանցի եղողները կը բանտարկուին և օտարազգիներն ալ կ'աքսորուին։ Հինգ օտարազգի սպաներ ալ դուրս հանուեցան։ Հինգ օտարազգի սպաներ ալ կ'աքսորուին

վարժապետանոցը առած է իր ուսումը, հակառակ քիչ ֆրանսերէն գիտնալուն, առանց թարգմանի պէտք ունենալու, ֆրանսերէն խօսեցաւ։

— Ե՞րբ ձերբակալուեցաք ու բանտարկուեցաք, և ձերբակալութեանդ պատճառն ինչ է, կրնա՞մ հարցնել։

— 1907ի Հոկտեմբերի վերջերն էր որ ձերբակալուեցայ և բանտին մէջ չորս տարի և չորս ամիս ու մէկ քանի օր մնացի։ Մեր ձերբակալման պատճառը հետեւեալն էր.— Գարատաղի մէջ Թերի Սահմանադրութեան հռչակումէն վերջը, Պէլկրատի վարժապետանոցէն եկած մէկ քանի ուսանողներու մէջէն միոյն քով պօմպա մը գտնուեցաւ։ Ասոր վրայ, հին երկու դահլիճներու մէջ գտնուող հինգ նախարարներ և քանի մը երեսփոխաններ, արտասովոր դատարանի մը մէջ դատուելով, մեզմէ ոմանք Պոտկօրիցա և ոմանք ալ Չէթինեէի մէջ ձերբակալուեցանք։ Ձերբակալուածներուն մէջ կային Երեսփոխանական Ժողովոյ Նախագահ Ռատովիչը, դատական նախարար Րէչէվիչ և Զէրտովիչ, ելմտական նախարար Կօրովիչ և երեսփոխաններն Պուչէվիչ ու Տօքթ. Մարօվիչ։ Զէրտովիչ և Կօրտովիչ վերջը կառավարութեան կողմէ ազատ արձակուեցան։

— Ինչպէ՞ս կրցաք փախչիլ։

— Ես ճիշդ վեց ամիս, հինգ քիլօ ծանրութեամբ շղթայ մը կրելու համար, հիւանդացած էի։ Այս պատճառաւ ոտքիս շղթան վերուցին և երկրորդ յարկի մէջ սենեակ մը տուին։ Երկու ընկերներս վարի "գօլուշ"ին մէջ կը պառկէին։ Ընկերներս վեց ամիս առաջ բանտին "չիմէնթօ"յէ յատակը քարելով ծակ մը սկըսան բանալ։ Տասներկու մեթր երկարութեամբ, գետնին տակ, մուկի նեղ ճամբայ մը բանալէ վերջ, այլեւս կրցած էին փողոց համնիլ։ Գիշերները կ'աշխատէին և ցերեկներն ալ ծակին բերանը փայտով գոցելով բնաւ բան մը յայտնի չէին ըներ։ Ելած հողերը գործարանին մէջ կը թափէին։ Վերջապէս փախուստին գիշերը ես վերի յարկէն իջայ, և վարի յարկին մէջ սենեակ մը ապաստանեցայ։ Գիշեր ատեն 10 հոգի փախուստ տուինք և ուղղակի Թուզ գաւառակը գալով օսմ. կառավարութեան անձնատուր եղանք։

— Գարատաղի մէջ ինչպէ՞ս տեղի կ'ունենան երես. ժողովի ընտրութիւնները։ Եւ Սահմանադրութեան հռչակումէն վերջ, Գարատաղի ազատականներուն դեռ ի՞նչ կարգի պահանջումները մնացին։

— Գարատաղի մէջ, երեսփոխանական ժողովին անդամներուն 17ը թագաւորը կ'ընտրէ և 60ն ալ ժողովուրդը։ Բայց այս ժողովրդային ընտրութեան մէջ ալ թագաւորը ազդեցութիւն ունի։ Թեկնածուները կառավարութեան կողմէ կը քննուին և կ'ընդունուին և կրնայ ըլլալ որ մերժուին։ Օրինակի համար ժողովուրդը քանիցս ուզեց զիս ընտրել, բայց կառավարութիւնը չընդունեց։

— Ասկէ վերջ ինչ պիտի ընէք։

— Դեռ որոշում մը չեմ տուած։

Ինչպէս գրած էինք երէկ, այս նախարարը իր ընկերներով Սելանիկ կը գտնուի այժմ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՕՍՄ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՀԱՄԵՐԱՇԽԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Ինչպէս գրած էինք, որոշուած էր որ «Ազատամարտ»ի ակումբին մէջ գումարեալ նիստ հրաւիրուի Համերաշխութեան Ժողովը՝ վերջնականապէս որոշելու համար թեկնածուներուն թիւը և անոնց անունները։ Սակայն վերջին նիստին մէջ որոշուած էր ամէն ինչ աւարտել և երէկի նիստին մէջ ալ վերջացնել։ Հրաւիրուած անդամները որոշեալ ժամուն ներկայ էին արդէն։ Այս անգամ, բացի Կեդրոնի և Ազատական խմբակցութիւններու, Դաշնակցութեան և Վեր. Հնչ. Կուսակցութեան պատուիրակներէն և Հայ Կաթոլիկ ու Հայ Բողոքական յարանուանութեանց ներկայացուցիչներէն, ներկայ էին նաեւ Ազգ. Ժողովոյ չէզոք երեսփոխաններու պատուիրակները, Արիստ. Գասպարեան եւ Պարգեւ Փափազեան էֆ.ները։ Սակայն, ժողովը կարելի չեղաւ գումարել, քանի որ յայտարարուեցաւ թէ դեռ բանակցութիւններ կան ըլլալիք եւ անոնց աւարտումէն վերջ միայն, ուրբաթ օր, վերջին նիստի մը մէջ այդ մասին վերջնական կարգադրութիւններ պիտի ըլլան եւ որոշումներ պիտի տրուին։

Հետեւաբար, համերաշխական ժողովը առանց ո՛ եւ է խորհրդակցութիւն կատարելու, քանի որ խորհրդակցութեան համար ո՛ եւ է խնդիր չկար, — ցրուեցաւ եւ որոշուեցաւ վերջին նիստը գումարել վաղը նոյն վայրին մէջ՝ ժամը 3ին։

⁂ Կը լսենք թէ Կեդրոնի խմբակցութիւնը դեռ ո՛ եւ է թեկնածուի մասին վերջնական որոշում մը տուած չէ, բացի Մինաս Չերազ էֆ.է, որուն համար ո՛ եւ է խնդիր չկայ եւ հայաշատ կեդրոնէ մը պիտի ընտրուի անպատճառ. Հաւաստողներ կան նաեւ թէ յանուն Կեդրոնի կուսակցութեան իրենց թեկնածութիւնը դնել կ'ուզեն՝ Միհրան Տիրքնեան, Գարեգին Տէմիրճիպաշեան եւ Ստեփան Գըլըզեան էֆ.ները։ Եւ սակայն Կեդրոնը բնաւ իւրացուցած չէ այս թեկնածուները եւ բոլորովին նոր անուններ պիտի առաջարկէ եղեր։ Այսօր այս մասին Կեդրոնը նոր խորհրդակցութիւններ պիտի ունենայ։

⁂ Հայ Բողոքականներն ալ երէկ առաջարկեր են որ երեսփոխան մըն ալ իրենց տան հա՛մ Ամասիայէն կա՛մ Մարաշէն եւ կա՛մ Խարբերդէն։ Դեռ ո՛ եւ է քանիներ որոշած չեն։

⁂ Ռամկավար կուսակցութիւնը երէկուան նիստին ներկայ չէր. կը յուսացուի որ իր պատասխանը, ինչպէս խոստացած էր, Կեդրոնի միջոցաւ հաղորդէ վաղուան համերաշխական նիստին։

⁂ Կեդրոնի խմբակցութիւնը կը փափաքի եղեր նաեւ Ազգ. Ժողովոյ Ազատական խմբակցութեան տուած երեսփոխաններուն չափով երեսփոխաններ տալ։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ ԵՒ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆՆԵՐ

Բեդերսպուրկէն Ապրիլ 2 թուականաւ ղրկուած հեռագիրէ մը ցաւով տեղեկացանք թէ Ծերակոյտը Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան դատին մէջ 146 ամբաստանեալներէն 4ը դատապարտած է 4-6 տարուան տաժանակիր աշխատութեան, 26ը աքսորի, 21ը երեք ամիսէն երկու տարուան բերդարգելութեան և մէկն ալ երեք տարուան բանտարկութեան։

Իսկ մնացեալ 94 ամբաստանեալները ազատ արձակուած են, ինչ որ խնդութեամբ կը լեցնէ մեր սիրտերը։

ՄՆԱԿԵԱՆԻ ՅՈԲԵԼԵԱՆԻՆ ՇՈՒՐՋ

Հաճոյքով կը տեղեկանանք թէ՝ Մնակեանի յոբելեանին առթիւ, հայ և օտար շրջանակներու մէջ, ամէն կողմ ջանքեր կ'ըլլան, արդիւնաւոր ընծայելու համար զայն, ի պատիւ վաստակաբեկ յոբելեարին։

Այսպէս, Իզմիրի մէջ կազմուած է յատուկ յանձնախումբ մը նախագահութեամբ քաղաքապետ Տօքթ. Էսհէմ պէյի և որուն կ'անդամակցին ոստիկանապետ Ճէմալ պէյ, «Թէօտիւլ»ի արտօնատէր Րաֆէթ պէյ, «Րէֆօրմ»ի արտօնատէր Նիքօլաքի Զիւրիւքճիօղլու, «Էսթիա»ի արտօնատէր Լազար Սթամաթիատիս, Պաքրճեան Թադէոս էֆ., Ռուբէն էֆ. Աղազարեան, Ատպետ Գէորգ Պուլլի և Կարապետ Տիլպէր։ Տեղւոյն Արուեստասիրաց Ընկերութեան անդամները եւս այժմէն կը կազմակերպուին «Սբօրթինկ»ի թատրոնին մէջ, յոբելեանին օրը, ի պատիւ Մնակեանի, թատերական ներկայացում մը սարքելով հասոյթը ուղարկելու Պոլսոյ կեդր. յանձնաժողովին։

Սելանիկի մէջ, Մասնախումբը կը բաղկանայ հայ և օտար զանազան ականաւոր անձնաւորութիւններէ։ Թուրք կիներն ալ իրենց մէջ մասնախումբ մը կազմած են նոյն օրը ներկայացում մը սարքելով, արդիւնքը կեդրոն յղելու համար, Իզմիրի նման։

Վառնայի մէջ ալ Մասնախումբ մը կազմուած է որուն անդամներն են Տեարք Կ. Գէորգեան, Ա. Սթամպօլեան, Կ. Պէզազեան, Մ. Իբրանոսեան։ Պուլկարի Հնչակեան և Դաշնակցական ակումբներն ալ իրենց սիրայօժար աջակցութիւնը ընծայել խոստացած են։

Ադր. Պոլսոյ մէջ, Տէֆթէրտար պէյի նախագահութեամբ կազմուած է յանձնախումբ մը, որուն կ'աջակցին տեղւոյն Իթթիհատի մասնաճիւղը, Հայ ակումբը, Եղբայրասիրական ակումբը և Հրէից երեք ակումբները։

Վերոյիշեալ քաղաքներէն յատուկ պատուիրակներ պիտի գան Պոլիս, յոբելեանին օրը։

ԱԶԳ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ՎԵՐԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգ. Վարչութեան ատենապետ Գէորգ էֆ. Ասլանեան երէկ ճարտարապետի մը հետ ազգ. Պատրիարքարան երթալով՝ ճարտարապետական քննութիւն մը կատարեց շէնքի մասին։

ՀՄԱՅԵԱԿ ԷՖ. ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ

Տաղանդաւոր փաստաբան Խոսրովեան Հմայեակ էֆ.ի երեսփոխանութիւնը գրեթէ վճռուած է։ Նիկոմիդիոյ Վիճակին բոլոր կողմերէն ամէն օր հեռագիրներ կը տեղան Պոլիս ծանուցանող թէ՝ Խոսրովեանէն զատ ուրիշ քուէ չպիտի տրուի այդ շրջանակներուն մէջ, ուր համակրելի իրաւագէտին գտած ընդունելութիւնը արդարեւ գերազանց է։

Երէկ ալ Կէյվէէն և Գուրտպէլէնէն ստացանք հետեւեալ հեռագիրները, բազմաթիւ ստորագրութիւններով.—

«Իզմիտի շրջանակին մէջ երեսփոխանութեան թեկնածութիւնը դնող Խոսրովեան Հմայեակ էֆ., մեր կողմէ կատարուած մասնաւոր դիմումի մը վրայ, հոս եկաւ և պարզեց իր քաղաքական ծրագիրը։ Կէյվէցիք ամբողջովին կը մասնակցին Նիկոմիդիոյ Վիճակին բոլոր շրջանակներուն մէջ արտայայտուած բուռն փափաքին որով կ'ուզուի երեսփոխան ընտրել յիշեալ հայրենասէր և իմացական բարձր յատկութիւններով օժտուած անձնաւորութիւնը։

«Մեր փափաքին վրայ, Խոսրովեան էֆ. Գուրտպէլէն ժամանեց և պարզեց իր քաղաքական ծրագիրը։ Ամբողջ Գուրտպէլէնցին ծափերով ընդունեց իր ճառախօսութիւնը և խիստ գոհ մնաց իրմէ։ Կը յայտարարենք թէ մեր ալ թեկնածուն ինք է, և ուրիշ թեկնածուի քուէ չպիտի տանք»։

ՆՈՐ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՃԸՆԱԿ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Բաղէշի առաջնորդ Սուրէն վրդ. Գալէմքեարեան 20 թիւով հետեւեալ հեռագիրը ղրկած է Ազգ. Պատրիարքարան։

«Մօկսանցի քիւրտերուն ձեռքով երէկ Հօրդանցի Վարդանը սպաննուեցաւ և Պետրոսը վիրաւորուեցաւ։ Մանրամասնութիւնները նամակով»։

ՀՌՈՄ ԿԸ ԲԱՆԱԴՐԷ ՄԻՔԱՅԷԼ ԵՊՍ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ

«Պույրուլթու»ի ընթերցումին երբ Մալաթիոյ առաջնորդ՝ Միքայէլ եպս. Խաչատուրեան ներկայ էր Սագըզ Աղաճի պատրիարքարանը։ Թէրզեան Հռոմի մօտ դիմում ըրած ըլլալով, երէկ հեռագիր մը հասաւ Խաչատուրեան եպս.ի անունով որով կը բանադրէ յիշեալը, Պույրուլթուի ընթերցման ներկայ գտնուած ըլլալուն համար։

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ Ա. ՀԱՄԵՐԳԸ

Ծանօթ երաժշտագէտը իր 200 երկսեռ երգիչներէ բաղկացած «Գուսան» մշտական երգչախումբը պատրաստած ըլլալով, Ա. Համերգը պիտի տայ Ապրիլ 1ի Նոր կիրակին, կէս օրէ վերջ ճիշդ ժամը 2ին, Բերա Թեբէ Պաշիի ձմեռնային թատրոնին մէջ, ի նպաստ հիմնելի հայ երաժշտանոցին։ Համերգին Ա. մասը պիտի սկսի Սուլթանի ձօնեալ վեցաձայն թուրքերէն երգով, իսկ Բ. մասը Թուրքերէն Ազատութեան մարշով մը։ Յայտագիրը կը պարունակէ ազգ. ժողովրդական բազմաձայն երգեր, որոնցմէ շատեր առաջին անգամ երգուին։ Տոմսակներու գիներն են 40, 30, 20, և 10 դրշ. իսկ օթեակները մէկ և 1ուկէս ոսկի։ Ոչ ոքի տոմսակ չի ղրկուիլ որոշուած ըլլալով, ինչպէս ասկէ առաջ, փափաքողները կրնան այժմէն գտնել հետեւեալ տեղերը։ 1. Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ բանկալը։ 2. Բերա Կալաթասէրայի դէմ Օննիկեան էֆ.ի խանութը։ 3. Պոլիս Ճէլալ պէյ խանի դուռը դրամափոխ Թէրլէմէզեան էֆի քով։ 4. Համերգին օրը ժամը 10էն սկսեալ թատրոնի կիշէն։ Ժամը ճիշտ 2ին պիտի սկսի համերգը, որ ատեն կը գոցուին սրահին դուռները մինչեւ երգուած կտորին աւարտիլը։

ԹԷՐԶԵԱՆԻ ՊԱՇՏՕՆԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ "ՏՕՔԻՒՄԱՆ" ՄԸ

ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ԳԻՐԸ ՀԱՅ-ԿԱԹՈԼԻԿՆԵՐՈՒ ՊԱՇՏՕՆԱՆԿ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ

Ինչպէս յայտնի է, մինչեւ նոր պատրիարքի մը ընտրութիւնը, տեղապահի մը անուանման առթիւ կառավարական "պույրուլթու"ին ընթերցումէն առաջ, Դատական Նախարարութիւնը Թէրզեանին հաղորդած էր պաշտօնական գիր մը որով կը ծանուցանէր իր պաշտօնանկութիւնը։ Թէրզեան այն ատեն յարմար չէր դատած հրատարակել զայն իր օրկանին «Արձագանք»ի մէջ.—

Այս անգամ, յիշեալ թէզքէրէին թարգմանութիւնը գտած ըլլալով բարիզեան կաթոլիկ օրկան «Իւնիվէրս»ի Մարտ 30 թիւոյն մէջ, շահեկան կը նկատենք թարգմանաբար արտատպել զայն, իբր պատմական «տօքիւման» մը.—

Սրբա՛զան,

«Նախարարաց խորհուրդը քննեց Ձեր Սրբազնութեան և ժողովուրդին միջեւ ծագած ընդհարումը, ի նկատի առնելով երկու կողմէն ներկայացուած գանգատները և դիմումները։

«Ժողովուրդին գանգատները հետեւեալներն են.— Հռոմի մէջ գումարած ըլլալնիդ օտար ազդեցութեան տակ եղող եպիսկոպոսներու Սինոդը, որ պարտէր գումարուիլ Պոլսոյ մէջ.— Պատճառ եղած ըլլալնիդ եպիսկոպոսներու փախուստին, որոնց պաշտօնապէս արգիլուած էր կառավարութեան կողմէ Հռոմ երթալ.— Սինոդին մէջ առած ըլլալնիդ աշխարհային գործերու վերաբերեալ որոշումներ, ի միջի այլոց, հասարակութեան պատկանող ստացուածքներու մատակարարութիւնը և պատրիարքին և եպիսկոպոսներուն ընտրութիւնը, մինչդեռ յայտարարուած էր կառավարութեան թէ Սինոդին մէջ չի պիտի զբաղէին կրօնական գործերով.— Ուղղակի կերպով անուանած ըլլալնիդ ինն թափուր թեմերու համար եպիսկոպոսներ առանց դիմում ընելու ո՛չ ժողովուրդին, ո՛չ սինոդին ընտրութեանց, մինչդեռ կայսերական Պէրաթին և կազմական կանոններուն համեմատ սինոդն էր որ պարտէր ընտրել ժողովուրդին կողմէ ընտրուած երեք թեկնածուներէն մին.— Անձնական կերպով և կամայականօրէն մատակարարել ուզելնիդ այն ստացուածքները, որուն մատակարարութիւնը և հակակշիռը ժամանեան օրէնքներուն և կանոններուն համեմատ Պատրիարքարանի խառն ժողովին կը պատկանին.— Չի ճանչնալնիդ պատրիարքարանի ժողովները, որոնք ժողովուրդին կողմէ ընտրուած են կանոններուն և սովորութեանց համեմատ.— Նկատելնիդ իբր ոչ-պարտաւորիչ ժողովուրդին քուէէն դիմումը, պատրիարքին և եպիսկոպոսներուն և առաջնորդներուն ընտրութեանց մէջ։

Ինչպէս որ մանրամասնաբար գրուած է «Տիվանը Հիւմայուն»ի մէջ, այն պատճառները զոր Ձեր Սրբազնութիւնը կոզէ արդարացնելու համար Հռոմի մէջ սինոդին գումարումը և եպիսկոպոսներու առանց արտօնութեան մերժումը գոհացուցիչ չըլլալով, և այն արարքները ոչ մէկ պաշտօնական արտօնութեան ենթակայ ըլլալով անհրաժեշտ դատուեցաւ իբր չեղեալ նկատել յաչս կառավարութեան այդ արարքները, որոնք հակառակ են նախընթացներուն և սովորութեանց, որպէսզի այլեւս տեղի չի տրուի անոնց կրկնութեան։

«Դալով միւս արարքներուն և գանգատներուն՝ Ձեր Սրբազնութիւնը կ'ըսէր իր թագրիրին մէջ թէ՝ ստացուածքները բաժնուած են երկու դասակարգերու, մին պատկանելով Պատրիարքարանի կրօնական իշխանութեանց և եպիսկոպոսներուն, և միւսը՝ ազգին։

«Առաջին դասակարգին պատկանող ստացուածքները պիտի մատակարարուէին կրօնական իշխանութեան կողմէ և երկրորդ դասակարգին պատկանող ստացուածքները՝ պատրիարքին նախագահութեան տակ վարչական խորհուրդին կողմէ անուանուած խնամակալութեանց կողմէ. Թէ՝ բացառաբար այս անգամ այդ եպիսկոպոսները ընտրուած են, որովհետեւ ընդդիմադիր կուսակցութիւնը պատրիարքին թշնամի յայտարարած էր ինքզինքը, որովհետեւ չարաչար գործածած էր թեկնածուներու ցուցակը ներկայացնելու առանձնաշնորհումը և այսպէս արգիլած նոր եպիսկոպոսներու անուանումը։ Թէ կրօնական տեսակէտով կարելի չի պիտի ըլլար ընդունիլ կարգադրութեան մը մասին որոշումները, որոնք առնուած էին Ազարեան պատրիարքին ժամանակէն պատրիարքին և ժողովուրդին միջեւ, և ներկայ դժուարութիւնը յառաջ եկած է պատրիարքին, եպիսկոպոսներուն և պատրիարքարանի ժողովներուն մասին առաջացուած պայմաններուն պատճառաւ։

«Թէեւ իմ նախարարութիւնս երկու կուսակցութիւններուն պատեհ ու պատշաճ յանձնարարութիւններ ըրած է պատրիարքարանի գործերը վարել պատրիարքին տրուած պէրաթին համեմատ, ընկալեալ սովորութեան համեմատ, վերոյիշեալ կարգադրութեանց տրամադրութեան համեմատ, սակայն կարելի չեղաւ համաձայնութեան գետին մը գտնել։ Հետեւաբար, հասարակութեան երեւելիները բացարձակապէս յայտարարած են թէ՝ ի նկատի ունենալով Ձեր Սրբազնութեան արարքները ձեր պաշտօնին չարունակութիւնը յարմար չի պիտի ըլլար այլեւս։ Եւ որովհետեւ դուք իսկ չեղեալ նկատեցիք կառավարութեան կողմէ պաշտօնապէս ընդունուած և ձեր նախորդներուն օրով գործադրութեան մէջ դրուած կարգադրութեան տրամադրութիւնները, և որովհետեւ պէրաթին և ընկալեալ սովորութեան հակառակ կերպով գործեցիք, այս ամէնը բնութիւնը ունենալով արգիլելու ձեր պաշտօնին չարունակութիւնը ձեզ պաշտօնանկ ընելով ուրիշ եղած խնդրանքին և աղերսագրին համեմատ, վճռուեցաւ կատարել անհրաժեշտ ձեւակերպութիւնները տեղակալի մը ընտրութեան համար՝ մինչեւ նոր պատրիարքի մը անուանումը։

«Որովհետեւ եպարքոսական նամակ մը ինծի կ'իմացնէ թէ խնդիրը վաւերացուած է Կայսերական Իրատէով, պարտականութիւն կը համարիմ զայս հաղորդել Ձեր Սրբազնութեան։

Դատական և Կրօնից Նախարար
ՄԷՄՏՈՒՀ

ԱՅՍՕՐ, Աւագ Հինգշաբթի առթիւ, Ղալաթիոյ եկեղեցին պատարագը տեղի պիտի ունենայ Նիկոլեան եռաձայնով։

ՀԱՅ ՏՐԱՄԱԹԻԿ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԻ Նախաձեռնութիւնով կը ներկայացուի Արամեանցի «Անմահն միրայր» ազգային ծանօթ մեծ թատերգութիւնը, որուն կը մասնակցին համակրելի դերասան Վահրամ Փափազեան, ծանօթ դերասանուհի Տիկին Փնար և Թրքահայ խիստ յայտնի դերասաններ։ Զատկի Կիրակի գիշերը Սկիւտար, երկուշաբթի ցորեկ Շահզատէ Պաշի, երեքշաբթի ցորեկ Բերա, Օտէոն։

ԱՑԵՎԻԱ

Այս է անունը այն սիրուն և հրապուրիչ վիպակին զոր լոյս ընծայեց կիրակի օր մեր երիտասարդ գրողներէն Յովհաննէս Պօղոսեան, ծանօթ հայ լրագրութեան մէջ, նաեւ «Ցի-Պէ» ծածկանունով։

Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր ընթերցողներուն կարդալ այս գեղեցիկ վիպակը որ առաջին հեղինակութիւնն է համակրելի երիտասարդին։

Կը ծախուի 3 դահեկանի բոլոր լրագրավաճառներուն և գրավաճառներուն քով։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԱՊՐԻԼ 3

Ֆրանս. Ռանդ	92·82 Ֆր.
Օսմ. Քօնսօլիտ բգ.	89·60 »
» »	—
Րում Երկաթուղի	210·— »
Թարաս Այտըն	685·— »
Թրանսվալ	381·— »

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Միացեալ	Օսմ. Ո.	97·23
Ամէնէն բարձր գին	»	97··26
Ամէնէն վար գին	»	97·21
Րումէլի երկաթուղի	Ֆրանք	205 75
Ամէնէն բարձր գին	»	206 75
Ամէնէն վար գին	»	205 75
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի	Ղրուշ	110·08
20 ֆրանքնոց	»	87·13
Մէճիտիյէ	»	107·26

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մեր Տրապիզոնի բաժանորդներէն անոնցմէ որ իրենց հին բաժանորդագիններէն աւելի(?) մնացած պարտքերնին՝ մինչեւ ցարդ չեն վճարած, կը խնդրենք որ հաճին անյապաղ իրենց հաշիւը յանձնել տեղւոյն մէջ թերթիս պատուակալ գործակալ Դաբրիէլ էֆ. Կ. Պալլարեանին։ Ինչպէս նաեւ անոնք որ կը փափաքին թերթիս բաժանորդագրուիլ, կրնան դիմել վերոյիշեալ հասցէին։

Վարչութիւն «Մանզումէ»ի

ՍՄԲԱՏ ԲԻՒՐԱՏԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Հրապարակ ելաւ Զ. պրակն ալ, պատկերազարդ, շքեղ տպագրութեամբ։ Զատկական տօներուն առթիւ, շաբաթը միայն 4 պրակ պիտի հրատարակուի։ Փնտռեցէք բոլոր լրագրավաճառներուն քով։ Կեդրոնատեղին է Պապը Ալի փողոց, թիւ 40, Նազարէթ էֆ. Այճեանի խանութը։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԵՐԿՈՒ ԱՆԻՇԽԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ

ՌՈՒԺԱՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ՏԻՆԱՄԻԹՆԵՐ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

Երէկ, Վառնայէ Պոլիս հասած "Հէրմէս" շոգենաւային ընկերութեան «Փէլօփս» շոգենաւէն ելող Սիմոն անուն մէկը՝ ռուսական շոգենաւային ընկերութեան կարասի ծախող Յակոբին հետ մակոյկ նստելով ցամաք ելած պահուն՝ Մաքսատան տուրքերու վարչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իր վրայ։ Պաշտօնեաները անմիջապէս մակոյկ կը խուժեն և ոստիկաններուն միջոցաւ խուզարկութիւն կատարել տալով 9 ռուժանակ և 2 ծրար տինամիթ կը գտնեն մակոյկին մէջ։ Ոստիկանները հարցաքննութեան կը տանին Սիմոնը՝ որ առանց այլ և այլի կը յայտարարէ թէ՝ ինքը անիշխանական մըն է, և թէ ռուժանակներն ու տինամիթները Պաթումէ փոխադրելու համար իր քովը առած է։ Ոստիկանութիւնը սակայն, թէ՛ Սիմոնը և թէ Յակոբը իր քով վար դրաւ, և մինչեւ ուշ ատեն քննութիւնները կը շարունակէր։

ԼԱՆԿԱԶԱՅԻ ԴԷՊՔԻՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Լանկազայի դէպքին քննութիւնները առաջ կը տարուին։ Հակառակ անոր որ կառավարութիւնը չուզեր ո և է լուր հաղորդել մեզի, կրցանք իմանալ թէ բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեր են։ Մեր բոլոր գուշակութիւնները կ'իրականանան։ Մենք միշտ կը պնդենք մեր տեսակէտին վրայ։ Մենք գիտենք թէ ժողովուրդը քուէարկութեան չմասնակցելու համար գրգռող թշուառականները ի՛նչ խռովարարական աղբիւրներէ ազդուած են. ասկից զատ, գիտենք թէ գործերը տեսնելու համար հոս ու հոն ցրուած դրամները ո՛րկէ՛ առնուած են. ի՛նչ նպատակով կը ցրուէին այդ դրամները. արդեօք միայն բրօբականտի՞ համար. նոյն իսկ ընդունինք թէ այդպէս ըլլայ, բայց, կը տեսնուի որ այս դրամները խոշոր ոճիրի մը հետ սերտօրէն կապուած են։

Արդ, դէպքին եզրակացութենէն դատելով, այս բոլորը պէտք չէ՞ որ խիստ մեծ ուշադրութեամբ նկատի առնուին։ Անկասկած, կառավարութիւնը Լանկազայի մէջ սկսած իր քննութիւններու պահուն գտած հետքերուն հետեւելով դէպի մեր կողմերը պիտի գայ, և քիչ ժամանակէն այս դէպքին բուն գրգռապատճառները ոռնք ըլլալը մեզի հետ մէկտեղ ժողովուրդն ալ պիտի տեսնէ և ա՛յդ միջոցին է որ այդ չարագործներուն վրայ անէծք պիտի թափէ։ «Ռումէլի»

ՆՈՐ ԿԱՄՈՒՐՋԸ

Նոր կամուրջին փոխադրման գործողութիւնները երեքշաբթի օր պիտի սկսին։ Երեք օրուան մէջ այս գործողութիւնները պիտի աւարտին։ Ինչպէս կանխապէս ծանուցուած է, Ապրիլի առաջին օրը թէեւ կարելի չպիտի ըլլայ կամուրջին անցքը, բայց ընկերութիւնը պիտի աշխատի որ Գահակալութեան տարեդարձի օրը պատրաստ ըլլայ, որպէսզի քաղաքապետութեան պատրաստած ծրագրին համաձայն բացման հանդէսը տեղի ունենայ նոյն օրը։

ՆԱԶԸՄ ՓԱՇԱ

Դամասկոսի «Էլ-Մուքթապաս» թերթը կը տեղեկանայ թէ Սուրիոյ այժմու կուսակալ Նազըմ փաշա, խորհրդարանական ընտրութիւններէ վերջ, Եգիպտոսի կայս. բարձր քոմիսէր պիտի անուանուի այժմու քոմիսէր Րէուֆ փաշայի տեղ։

ՎՕԼՔԱՆՃԻՆԵՐԸ

Սիլահի կը գրեն Իսքէչէէն.— Ժողովուրդը հրացանաձգութեան և խռովարարութեան մղող Պիւչիւքօղլու Մուսթաֆա և պետերնին Շէհապէտտին Կ. Պոլիս փախած էին, երբ իրենց ձերբակալման թէզքէրէն եկաւ։ Այժմ վերադարձած են, ու Մուսթաֆան ազատ համարձակ կը պըտտի, մինչ Շէհապը տունը պահուըտած է, միայն գիշերները դուրս կ'ելլէ և տեսութիւն կ'երթայ կուգայ, այն ալ կնոջ զգեստով։ Ասկէ կարելի է եզրակացնել թէ մեծ դաւ մը կը պատրաստուի հոստեղ։

ԻԹԻԼԱՖԻ ՄԷԿ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ

Իթիլաֆի Էսկի-Ալի փաշայի մասնաճիւղը ԲԱՑ ԽՕՍՔ խորագրով գրքոյկ մը հրատարակած էր։ Պատերազմական ատեանը արգիլեց այդ հրատարակութեան ցրուումը, և գրաւեց անոր օրինակները, անոր՝ մտքերը յուզելու բնոյթ ունեցող պարունակութեանը համար։ Որոշուեցաւ պատասխանատուներու մասին օրինական հետապնդումներ կատարել։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԼՈՒԽԻ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ

Բրէվէզայի միւթէսարրըֆութեան փոխանորդութենէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Սքօփա գիւղէն Գօչօ-Զամ և Փօչօ-Թաշիքա անձերը գիշեր ատեն երբ թրքական սահմանագլուխը անցնիլ կը փորձէին՝ հրամայուեցաւ իրենց որ կենան. սակայն անսաստեցին օսմ. զօրաց հրամանին, որով արձակուած փողակներէն վիրաւորուեցաւ գիւղացիներէն առաջինը, մինչ երկրորդը յաջողեցաւ փախչիլ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

Կէօրիւճէի (Մանասթըր) մէջ երկրաշարժի երեք զօրաւոր ցնցումներ զգացուած են։

ԽՐԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒ ՄԸ

Հաճի-Տավուտ ընկերութեան Քալիֆօրնիա շոգենաւը մարտ 6ին Այվաճըքի փարոսին մօտերը խրած էր։

Տարտանէլէն կը տեղեկագրուի թէ՝ յիշեալ շոգենաւը գտնուող 80 ճամբորդները ցամաք հանուած, և շոգենաւը ազատելու գործողութիւններուն ձեռնարկուած է։

ՀՐԴԵՀ ԱԼԱՅ-ԿԷՉԻԻ ՄԷՋ

Ալայ-Կէչիի (Տարտանէլ) մէջ ծագած հրդեհը հովին սաստկութեան պատճառով մեծ համեմատութիւններ առած է։ Այրած է ցորենի ամբարանոց մը, ձիթհանոց մը, որուն տակ կը գտնուէին 34 այծեր։ Անձի կորուստ չկայ. միայն կնկան մը ձեռքերն ու երեսները այրած են։

Հրդեհի պատճառներուն մասին քննութեանց ձեռնարկուած է։

ՕՏԱՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՎՏԱՐՈՒՄԸ

Ցունարէն Նէա-Անաթօլի թերթը կը գրէ թէ կառավարութիւնը երեք օտար թղթակիցներու վտարումը որոշած է, բայց յայտնի չէ թէ որո՞նք են ասոնք։

ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐԸ Պ. ՍԱԶՕՆՕՖԻ ՄՕՏ

Մակեդոնիոյ պատուիրակ փրոֆէսէօր Միլիգ և Կէօրկիօֆ անպաշտօն ընդունելութեան մը արժանացան Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Սազօնօֆի կողմէ։ Նախարարը Մակեդոնիոյ մասին խօսած ատեն ըսաւ թէ՝ անյարմար է այս միջոցին ո և է շարժում մը ստեղծել, առով հանդերձ Ռուսիա, ամէն պարագայի տակ ուշադրութեամբ կը հետեւի Թուրքիոյ գործերուն։

ԻԹԹԻՀԱՏԱԿԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԸ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ԿԸ ՀՌՉԱԿՈՒԻՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՀԱՅ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԸ

ՍԸՎԱԶ, 3 Ապրիլ.— Զօրումի գաւառակին ընտրութեանց մէջ նախկին երեսփոխան Շէվքի պէյ Հիւմի, Մուսթաֆա Զիա պէյ, Հօճա Էմին էֆէնտի և Տօքթ. Կարապետ Փաշայեան, իթթիհատական թեկնածուներ, երեսփոխան հռչակուեցան։

ՏԻՎԱՆԻԿ, 3 Ապրիլ.— Պապան Զատէ Իսմայիլ Հագգը պէյ բացարձակ մեծամասնութեամբ Տիվանիկէի երեսփոխան հռչակուեցաւ։

ՄԱՆԻՍԱ, 3 Ապրիլ.— Սարուխանի գաւառակին մէջ, իթթիհատական թեկնածուներէն Բեհզիմ պէյ, Սելանիկի կուսակալը, Իզմիրի Մանսուրի զատէ Սաիտ պէյ, Աքհիսարը Մուսթաֆա Թէվֆիք պէյ՝ քաղաքային դատարանի նախագահ, բացարձակ մեծամասնութեամբ երեսփոխան հռչակուեցան։

ՊԱՆՏԸՐՄԱ, 3 Ապրիլ.— Մեր գաւառակին առաջին աստիճանի ընտրութեանց մէջ իթթիհատական թեկնածուներէն Ալի Կալիպ, Մէհմէտ Վէհպի, ստացան 27 և 24 քուէ, Ֆէրհատ և Գատրի պէյերը և Սամօփուլօ էֆ. ստացան 23 քուէ։

ՄՈՒԼԱՅ ՀԱՖԻՏ ԳՈՀ Է ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵՆԷՆ

ԹԱՆՃԷՐ, 3 ապրիլ.— Մուլայ Հաֆիտ յայտարարեց «Մաթէն»ի մասնաւոր թղթակցին թէ Մարօքի վրայ Ֆրանսայի հովանաւորութիւնը հաստատող պայմանագրութիւնը ստորագրելով իր երկրին շահերուն համաձայն գործած ըլլալու գիտակցութիւնը ունի։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

ՀՌՈՄ, 3 ապրիլ.— Վարչապետ Պ. Ճիօլիթթի երկար արձակուրդով մը մեկնեցաւ։

Ճիօլիթթիի մեկնումը կը մեկնուի իբր ապացոյց մը թէ ո՛չ մէկ կարեւոր դէպք պիտի պատահի ներկայ շաբթուան ընթացքին մէջ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

ՀԵԼԼԷՆՕ-ՊՈՒԼԿԱՐ ՄԵՐՁԵՑՈՒՄ

ԱԹԷՆՔ, 3 Ապրիլ.— Պուլկարական Տէն լրագրին մէջ Մ. Իշիրքօֆի հրատարակած յօդուածին առթիւ Մէսաժէ տ'Աթէն կը գրէ.— Թուրքիոյ Յոյներուն և Պուլկարներուն միջեւ համաձայնութիւնը կրնայ կատարուած իրողութիւն մը նկատուիլ։ Հելլենական հասարակութիւնները ճանչնալու և հելլենական վարժարանները վերաբանալու մասին պուլկար կառավարութեան որոշումը համակրական իրողութիւններ կը ներկայացնեն։ Երկու ազգերուն մերձաւորութիւնը Թուրքիոյ սահմանները անցած է։ Նոյն թերթը Մ. Իշիրքօֆի հետ համախորհուրդ կը յորդորէ երկու ազգերը փոխադարձ զիջողութիւններ կատարել՝ համաձայնութիւնը տեւական ընելու համար, որմէ պիտի օգտուին թէ՝ Յոյները և թէ Պուլկարները։ Մինչ այս մինչ այն, կ'ըսէ Աթէնքի թերթը, կրօնական հարցերու լուծումը պէտք է թողուլ հոգեւոր պետերուն և երկու ազգերու լիտերներուն, որոնք միայն հանգամանք ունին այս բանը ընելու։ Մամուլը և քաղաքագէտները պէտք է միայն վերաբերին երկու ազգերու մերձեցման վերաբերեալ խնդիրներու մասին։

ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՊԻՏԻ ՍԿՍԻ

ԼՈՆՏՈՆ.— Հանքագործներու դաշնակցութեան նախագահը յայտարարած է թէ դաշնակցութեան գործադիր մարմինը հինգշաբթի օրուան հանքագործներու համաժողովին մէջ պիտի յանձնարարէ աշխատութեան վերսկսումը, եթէ նոյնիսկ հանքագործներու մեծամասնութիւնը քուէարկէ ի նպաստ բանթողին շարունակման։

ԼԵՕՆ ԳԱՀՈՒՆ

ԵԷՆԻՉԷՐԻ ՀԱՍԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Բ.

ՆՈՐ ԶՕՐՔԵՐԸ

Անոր քովը, հինգ վեց ուրիշ անգէն եէնիչէրիներ, պզտիկ գտակներով, կը խօսէին կը խնդային. մէկուն ձեռքը կիթառ մը կար, ուրիշ մը երկաթէ փուռի մը վրայ եգիպտացորեն կը խարկէր։

Մօտենալնուս պէս, ամէնքն ալ ոտքի ելան։ Պահակը տեղը ոտքին առջեւը դրաւ։ Միւսները ձեռքերնին կուրծքերնուն վրայ բարեւ ըրին եւ մեծ խոնարհութիւն մը ըրին, եւ չավուշին մէկ նշանին վրայ, չոքեցան, ձեռքերնին վար առին եւ անշարժ մը չխտակ կայնեցան։

Ցանկարծ բարձրաձայն հրաման մը արձակուեցաւ. ատոր վրայ դուռը կոնակի վրայ բացուեցաւ, եւ մենք ներս մտանք ընդարձակ բակէ մը որուն երեք կողմերը միայարկ բնակարաններ կառուցուած էին։ Աջ կողմը, բակին ներքնակողմը, տեգակիրներու խումբ մը կարգով շարուեցաւ, խիզախնքեալը գլուխը մեծ գլխանոց մը եւ տեգը ոտքին առջեւը ձգուած։ Ձախ դին եւ տեգակիրներուն դիմացը ատրճանակակիրները կարգով կեցան, ատրճանակը ուսերնուն վրայ։

Երկու պետեր, սուրը քովերնին, գիմաւորելու գացին «Թուրնաճին» եւ պայրաքտարը, որոնք ոտքերնին գետինը դրեր էին, եւ այդ չորսը իրար բարեւեցին թեւերնին խաչաձեւելով եւ խոնարհելով։ Բակին մէջտեղը, մեր դէմը զինուոր մը բռնած էր դրօշակը կարմիր եւ կապոյտ գոյնով, որուն մէջտեղը ոսկեթելով բանուած ձեռք մը կար։ Ետեւի կողմէն, թմբուկ մը եւ փող մը կը նուագէին այն միջոցին երբ «Թուրնաճին» եւ պայրաքտարը կը յառաջանային։ Մենք ետեւնուն կ'երթայինք, եէնիչէրիներու երկու կարգերու մէջէն. «աքընճը»ները մեր ետեւէն կու գային։

Մեր երկու սպաները կանգ առին դրօշակին առջեւը, եւ անոր ծնրադրութիւն մը ըրին, մինչդեռ «աքընճը»ները աջ կողմը եւ եէնիչէրիները ձախ կողմը կը կայնէին։ Գալով մեզի, արարողութեան միացեալ մասէն տեղեկութիւն չունեցանք։ Ընդհակառակը մը եւ քանի մը զօրքեր մեզի առաջնորդեցին բակին խորը գտնուող տաղաւար մը. դուռ մը բացուեցաւ։ Մեզի երկուքս երկուք մտցուցին երկար քառանկիւն սրահ մը, որուն երկու կողմերը խոշոր սուրերով ծածկուած էին։ Մարդ մը՝ ձեռքը թերթ մը թուղթ եւ գրիչ մը, ներս մտնելուս պէս մեզի կը համրէր։ Ներկայ եղող երեք զօրքեր մեզի կարգաւ շարեցին պատին երկայնքն ի վեր, տաղաւարին մէջ փայտէ բռնակախչուր մը կար։ Վարի կողմէն պզտիկ դուռ մը բացին, յետոյ ներս մտած դռուններնիս գոցեցին. եւ մեզի թողուցին տաղաւարին մէջ, մինչ առաջ եկած քիաւնի չափ նոր զօրքերու ընկերակցութեամբ ծնպաչիի մը եւ երկու ատրճանակակիրներու հսկողութեան տակ, որոնք զէնքը ուսերնին պատրաստ՝ սրահին երկու ծայրերը կը կենային։ Նոր զօրքերուն կէսը որոնք մեր դէմը գտնուող բռնակախչուրին կը պառկէին, ոտքերնուն վրայ երկաթներ կը կրէին։ Տասը հատի մը չափ արձակ համարձակ կը պտըտէին, զուարթ դէմքով մը. անոնք մեզի հիւրընկալեցին վառ բացագանչութիւններով։

— Օ՛, նորեկներ, եկէ՛ք, կ'աղաղակէին անոնք, մեզի բերէք ձեր բարեգալուստի «պաղշիշը», կարկանդակ եւ ոչխար գնելու համար։ Դուք բռնութեամբ եկած նոր զօրքեր էք, մենք՝ կամաւորներ։ Օ՛ն, օ՛ն, դրամները դուրս հանեցէք։

Ասոնք խնդալով մեզ բռնեցին, եւ առանց մեզ նեղելու մեր գրպանները խուզարկեցին։ Մէկը եթէ փորձէր ընդդիմանալ ծեծ կու տէր. բոլոր այդ կամաւորները գաւազաններ ունէին, նոյնիսկ կապուածները կ'օգնէին անոնց։

Օնպաչին եւ երկու ատրճանակակիրները կը դիտէին նզածը։

Անձէտ նշան մը ընելով մեզ հաւաքեց, տասներկուքս հոգի կայինք. արդէն խսկ սորվեր էինք անոր հնազանդիլը ու նշանին անսալը։ Ցած ձայնով մը եւ հակիրճ կերպով ըսաւ մեզի.

— Դուք իմ իշխանութեանս տակ եղող զօրքերն էք։ Իմ չուրջս եկէք դէպի դուռը եւ աղէկ կեցէք։

Երբոր կամաւորները մեզ տեսան, Մէհմէտ զանոնք բարեւեց։

— Բարեւ, ընկերներ, ըսաւ անոնց. բարե՛ւ ձեզ։ Արդեօք աւելի հին մը կա՞ր ասոնք վարելու համար, ես պիտի վարեմ ասոնք, անմիջապէս իրենց մէջ հաւաքումի պիտի սկսիմ եւ դուք ալ մէջէն ձեր արդար բաժինը պիտի ունենաք։ Առ այժմ քիչ մը հեռու գացէք։

— Այդ ո՞վ է որ ատոր պիտի յանձնուի եղեր, ըսաւ գէր մը, թխադէմ, պոչնաքի չէչաով մը։ Դրամներնի՛դ կամ ծեծ։

— Դանակ ունեցողը թող հանէ պօռաց Մէհմէտ, մի՛ վախնաք, վրան յարձակեցէք։

Անմանկ արագ եւ անմանկ կորովի դարձուածք մը ըրաւ որ թէ՛ պօչնաքը եւ թէ միւս յառաջացողները եա քաշուեցան։ Մէջերնուս մէկ քանին դանակնին քաշեր էին։ Մուրտը ջահ մը գտած բռնած էր, ուրիշներ քարեր հաւաքեր էին։ Մէհմէտ ձախովը իր գաւազանը բռնելով աջովը դանակը հանեց. եւ տեսնելով որ ես զէնք չունէի, դանակը ձեռքս տուաւ։ Շարժումի պիտի սկսէինք երբ դուռը բացուեցաւ եւ պայրաքտարը ներս մտաւ։ Անոր ետեւէն մտան չավուշը եւ զօրքեր։ Մէկ վայրկեանի մէջ, զէնքի քանի մը ճօճումներով մեզի զատեցին։

— Ո՞վ սկսաւ նախ, ըսաւ պայրաքտարը հանդարտ ձայնով մը։

— Ասո՛նք, պատասխանեց օնպաչին, հրելով պօչնաքը, որ արդէն իսկ թեւէն կապած էր, եւ երկու ուրիշներ ալ ցուցուց.

— Շա՛տ աղէկ, յարեց պայրաքտարը։ Հիւսէին, Իպրահիմ, ասոնք ՖԱԼԱԽԱՆՉԻ ՊԱՇԻԻՆ տարէք, որպէս զի անոր ծանօթանան։ Ամէն մէկուն քսանը հինգ հարուած։ Օ՛ն, նոր զօրքեր, կարգ եղէք։ Ցանուն Աստուծոյ, սորվեցէք որ երբ սպայ մը ներս մտնէ պէտք է կարգով կենաք։ Կարգի դիր զանոնք, օ՛նպաչի։ ՀՕՑԱ՛, տոմարները ա՛ռ, ցուցակ պիտի պատրաստենք։

Այն մարդը որ ներս մտած ատեննիս մեզի համրած էր, առաջ անցաւ, տոմարներն ու գրիչը ձեռքը բռնած. անոր ետեւէն զօրք մը կաղամարը կը բռնէր, զոր կը ներկայացնէր ամէն պէտք ունենալուն։

(9) (Շարունակելի)

Թարգմ. ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌՔ

ՕՍՄ. ՏՊԱՐ. ԲԱՆՎՈՐՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Վարչութիւնս Մարտ 11ի կիրակի օր ընդհանուր ժողովի հրաւիրած էր Միութեան բոլոր անդամները, խումբ մը գրաչար ընկերներու Մարտ 4ի ընտրութիւնները ապօրինի գտած ըլլալնուն համար։ Ներկայ էին 33 ընկերներ։ Ցաւալի է ըսել որ այդ խումբ մը բողոքներէն միմիայն մէկ հոգի բացատրութիւններ տուաւ. նախորդ ընտրութեան ապօրինութեանը մասին. մինչդեռ կը սպասուէր որ խիրաքանչիւր բողոքող ներկայ գտնուէր եւ իր ձայնը լսելի ընել տար՝ ժողովին։

Ժողովը մէկ հոգիի պատճառաբանութիւնները անբաւական համարելով, նախորդ ընտրութիւնը օրինաւոր գտաւ եւ լիազօրութիւն տուաւ Վարչութեան իր պաշտօնին ձեռնարկելու։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ—ԴԵՐՁԱԿ

ԵԴՈՒԱՐԴ ՏԱՆՑԻԿԵԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՃԷԼԱԼ ՊԷՅ ԽԱՆ, ԹԻՒ 26, ՕՌՕԶՏԻ-ՊԱՔԻ ԴԻՄԸ

Ամէն անոնք որ կ'ուզեն ճաշակաւոր հագուիլ, թո՛ղ փութան դիմել Եդուարդ Տանցիկեանի գործատեղին, ուր հասած են արդէն ընտիր կերպասներ եւ ուր կը պատրաստուին ճաշակաւոր եւ անթերի հագուստներ, ամենավերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

Առաջին այցելութիւն մը պիտի բաւէ գաղափար մը կազմել այս նոր հաստատութեան ճաշակի գերազանցութեան վրայ։

Դիմեցէք Պոլիս, Ճէլալ պէյ խան, Թիւ 26։

ՏՈՔԹ. ԹԱՇՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱՐՏԱՔԻՆ, ԾՆՆԴԱՄԻԶԱԿԱՆ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ ԱԽՏԵՐՈՒ

Օգնական ուսուցիչ Օսմ. Բժշկական Համալսարանի

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ամէն տեսակ մորթային, ծննդամիզական եւ կանանց ախտերը, ջերմամիզութիւն երիկամներու, միզամանի եւ այլ հիւանդութիւնները, ելեկտրաբուժութեամբ՝ սերմնահոսութիւնը, անկարողութիւնը, նրադփորձութիւնը. — (606)ի ՍԱԼՎԱՐՍԱՆԻ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄՆԵՐՈՎ ԵՒ ԱՅԼ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՎ, ՖՐԱՆՍԱԽՏԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ. մէզի, արեան, խուխի, քիմիական եւ մանրէաբանական քննութիւն։ Դարմանատունն է Պահճէ Գաբու, Նոր փօսթահանէին դէմի կարգը Հայկ Ալլահվէրտեան դեղարանին մէջ իր մասնաւոր դարմանատունը, ամէն օր կէս օրէ վերջ։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՉՐԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՍՄԲԱՏ ԲԻՒՐԱՏ, առաջիկայ հինգշաբթի, Մարտ 15էն սկսեալ, կը ձեռնարկէ հրատարակել իր այս նոր երկը, քանի տարիներու աշխատութեան արդիւնք, որ մինչեւ ցարդ հրատարակուած ազգային պատմութիւններուն մէջ ամէնէն ընդարձակը, ճոխը, լիակատարը կը համարուի։ Ամէն օր կը հրատարակուի, պրակ առ պրակ, ութածալ, մեծադիր, պատկերներով։ Ա. պրակը չքեղ կողքով, գլուխը կը գտնուի Նախկին Պատրիարք Տ. Եղիշէ Դուրեան Սրբազանի հմտալից մէկ նամակը «Անպատճառ» գնեցէ՛ք «Ա. պրակ»ը, եթէ զղջալ մի՛ չարունակէք։

Կեդրոնատեղի, Պապը Ալի, Թիւ 40, Նազարէթ էֆ. Այճեանի խանութը։

ԵՐԵՔ ՀՐԱՑ Ն ԿԻՐՆԵՐ

5 ՀԱՏՈՐ

Սոյն կարեւոր գիրքը այժմ կը վաճառուի 20 դահեկանի ճնշին գնով մը.— Գին 20 դահեկան, գաւառներու համար փօսթի ծախք չպիտի առնուի. առիթէն օգտուեցէք։ Դիմել «Մանզումէ»ի։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Ղալաթիոյ. — Պաժանտօ խան։

Պոլսոյ գործակալութիւն. — Գաթըրճըօղլու բասաժին դիմաց Ասլը էֆ. Բիւթիւքհանէ փողոց։

Պոլսոյ գործակալութիւնը, Ղալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ, Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաեւ գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն, ինչպէս եւ արտասահմանի համար։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

Բազմալեզուեան Զրուցատրութիւն Հայերէն-Ռուսերէն-Գերմաներէն-Իտալերէն-Ցունարէն-Ֆրանսերէն-Անգլիերէն եւ Տաճկերէն։ Էջ 400։

Զ. Տ. Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Անհրաժեշտ երկսեռ ուսանողաց, ուսուցչաց եւ առ հասարակ ամէն անձանց.—

Օրական 10 վայրկեան չողնաւի, չոգեկառքի, հանրակառքի կամ տան մէջ բազմալեզուեանը կարդալով անզգալաբար խիստ քիչ միջոցի մէջ պիտի տիրանայ եւրոպական վերոյիշեալ լեզուաց.—

Նորագոյն եւրոպական մեթոտներով պատրաստուած սոյն կարեւոր գիրքը պէտք է ամէն օր ամէնուն գրպանը գտնուի։ Ապագան լեզուագէտինն է։

Գին 20 դահեկան, փօսթի ծախքով 23։

Դիմել հեղինակին Զ. Տ. Ս. Փափազեան, Կ. Պոլիս, Պայպըլ Հանըս։

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԱՆԳԼՕ-ՀԱՅ

Փ ՓԱԶԵԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

1136 ԷՋ 800 ՊԱՏԿԵՐ

Արժանացած համազգային գնահատման, եզական եւ անմրցելի իր տեսակին մէջ անգլիերէն հոմանիշներ. գիտական բառերու ճոխ մթերք. մասնաւոր յաւելուածներ միակ վստահելի բառարանը. գին լաթակազմ 70, կիսակաշի 75. դիմել հեղինակին՝ Զ. Տ. Ս. Փափազեան, Կ. Պոլիս, Պայպըլ Հանըս։

ՄԵՐ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՒԵՏԻՍ

ՆՈՐ ԽԻՒՍ

Մօհամէտ Ալի պէյի կողմէն հնարուած եւ Արքունի Նախկին դեղագործ Էվրէնիտիի միջոցաւ պատրաստուած համբաւաւոր ԱՆԻՍՕՆԻ ԽԻՒՍԸ Պահճէ Գաբու, Գասապեան դեղարանը եւ Ենի Ճամի, Մօհամէտ Բեհճէտ պէյի դեղի մթերանոցը, ինչպէս նաեւ բոլոր դեղարանները եւ մթերանոցները կը վաճառուին։ Պոլսոյ մէջ գինն է 5 ղրուշ։

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ՓՈՐԱԳՐԱՏՈՒՆ

Տ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ

Պապը Ալի Ճատտէսի Ծըղալ օղլու եօգուշու, Թիւ 10

Գործատեղւոյս մէջ կը պատրաստուին ժամանուր խնամքով պատկերներ տօսախի, զինկօյի, պղինձի վրայ եւ ամէն լեզուէ կնիքներ քաուչուկի եւ մետաղի վրայ, ինչպէս նաեւ բժիշկներու, դայեակներու, ատամնաբոյժերու եւ փաստաբաններու համար նուրբ փորագրութեամբ թապէլաներ։ Կը պատրաստուին նաեւ խիստ ճաշակաւոր այցաքարտեր, նշանախօսութեանց եւ հարսանեաց հրաւիրատոմսեր վաճառականական ամէն տեսակ տպագրական պիտոյքներ։ Գիները չափազանց աժան, մաքուր եւ արագ, գաւառներէ ըլլալիք յանձնարարութիւններ փութով եւ խնամով կը պատրաստուին։ 4—20

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

«Մանզումէ»ի հիմնուելէն ի վեր մեր գաւառի յարգելի թղթակիցները իրենց չահեկան ու ճշգրիտ տեղեկութիւններով ճոխացուցած են մեր թերթը։ Կը յուսանք որ ասկէ վերջ, միեւնոյն թղթակիցները կը հաճին չարունակել իրենց այդ օժանդակութիւնը, որուն համար կանխաւ կը յայտնենք մեր շնորհակալութիւնները։ Արդէն «Մանզումէ» միշտ ժողովուրդին թերթը ըլլալով, ձեռքէն եկած օժանդակութիւնը չէ զլացած եւ հիմա ալ ո և է գաւառացի անհատ որ ո և է գործ ունենայ եւ կարգադրելու համար դժուարութիւններու հանդիպի, կրնայ դիմել Տնօրէնութեանս եւ ըստ կարելւոյն գոհացում ստանալ։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՉՐԻ

ՏՕՔԹՕՐ

ԳԱՐԼՕ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱԲՐՈՏԻԹԵԱՆ

ԵՒ

ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ

ԱԽՏԵՐՈՒ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ

Ծննդական եւ աբրոտիթեան գործարաններու հիւանդութեանց մասնագէտ բժշկ Տօքթ. Գարլօ Յակոբեան գիտական վերջին նորութեանց շնորհիւ առանց ցաւ պատճառելու նիթական հիմնապէս կը բժշկէ ֆրանկախտը, հին եւ նոր ջերմամիզութիւնը, առնական անկարողութիւնը եւ սերմնահոսութիւնը, ինչպէս նաեւ երկու սեռի վերաբերեալ աբրոթիտեան եւ ծննդական հիւանդութեանց ամէն տեսակները եւ կանանց արգանդային հիւանդութիւնները։

Ամէն օր, կէս օրէն վերջ, բացի կիրակի օրէն կը գտնուի Պահճէ-Գաբու, Չաքմաքճըլար Հանի Պէքիրի անկիւնը, Թիւ 18, Մէրամէթճեան-Պետրոսի դեղարանը։

Ուրբաթ օրերը ձրի

«ՐԷՍԻՄԼԻ ԳԱՄՈՒՍԸ ՕՍՄԱՆԻ»Ի

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՒԱՐՏԱԾ

Թուրք նշանաւոր գրագէտ Ալի Սէյտի պէյի յօրինած եւ վեց մասնագէտներու աշխատութեան բովէն անցած սոյն գործը, 3 մեծ հատորներ, 1200 էջեր, 4000 պատկերներ, 60 մեծ թապլօներ եւ 4 գունաւոր պատկերներ կը պարունակէ։

Երեք հատորին անկազմ գինն է 70, լաթակազմինը 80 ղրուշ։ Ընտիր թուղթի վրայ տպագրուած 3 հատորին անկազմ գինն է 80, կաշեկազմինը 95, թուղթերը ոսկեզօծեալ եւ ընտիր կաշեկազմինը 108 ղրուշ։ Գաւառներուն համար 10 ղրուշ թղթատարի ծախք կ'առնուի։

Դպրոցականներու համար մասնաւոր զեղչ։ Վաճառման կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս, Պապը Ալի Ճատտէսի, 32 Թիւ ՇԻՀԱՆ գրատունը։

ՏՕՔԹՕՐ ՏԻԳՐԱՆ ԹԱՊՈՒՂԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄՈՐ. ԱՅԻՆ

ԱԽՏԵՐՈՒ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Շիշլի, Օսման պէյի գաղինօին մօտ, Անանեան արարթըմանի իր յարկաբաժնին մէջ.

Արանց եւ կանանց ինչպէս նաեւ տղայոց ամենագլխ հին եւ նոր ախտերը, ստամոքսի, աղիքներու, երիկամներու, սրտի եւայլն հիւանդութիւնները անգլիական եւ ամերիկեան նորագոյն մեթոտներով կը դարմանէ։ Ֆրանկախտը եւ անոր հետեւանք բոլոր յամառ հիւանդութիւնները «Սալվարսան»ի եւ բոլորովին նոր դրութեամբ «Սօամին»ի ներարկումներով կը բուժէ առանց ո'եւ է ցաւի եւ առանց գրաւումի արգելք ըլլալու։

Որպէս զի ո և է մէկը չի վարակուի թիֆօյով եւ գօլէրայով, վերջերս Ամերիկայի եւ Անգլիոյ մէջ հնարուած, կիբարկուած եւ յաջողութեամբ պսակուած նորագոյն միջոցներով պատուաստում ալ կը կատարէ։

Ուրբաթ օրեր մինչեւ կէս օր ձրի։ 6—36

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄԷՆ

ԲՈՒԺՈՒՄ

ՏՔԹ. Յ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ

Բրոֆէսօր Էրլիխի վերջին անգամ գտած 606 Սալվարսան դեղերով կատարելապէս կը բուժէ հին եւ նոր գաղիական ախտերը, միմիայն մէկ ներարկումով. նաեւ կարճ ժամանակի մէջ կը դարմանէ ջերմամիզութեան, միզամանի եւ երիկամունքի եւ բրօսթատի հիւանդութիւնները, ինչպէս նաեւ առնական անկարողութիւնն բոլորովին նոր մեթոտներով։ Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի ամէն օր իր գործատեղին, Սիրքէճի, Թրամվէյի ճամբուն վրայ Ֆեյզուս լուսանկարչատան առաջին յարկը։ Ծանօթ.—Ամէն տեսակ գործողութիւններ միզանքի եւ արգանդի հիւանդութիւններու եւ մասնաւոր խնամք։

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍՈՒԼԷՐԻ

Մէճրայի պէվլի էմրազընը թէտավի իչիւն գուլլանըլան

տաֆի խուտ թէաֆֆիւն թէրքիպ լէրին էն թէսիրլիսի վէ էն ալէա գապիլի թէմսիլի տիր։

Մահալլի ֆիւրուխթը՝

Բարիզտէ Լագռուա էճզախանէսի, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՆԴՈԿ

ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Եիւքսէք Գալտըրըմ, Ղալաթիա, Թիւ 30

Հիանալի տեսարան, եւրոպական նուրբ օկահաւորում, ելեկտրական զանգակներով գայլին կազերով լուսաւորուած, անթերի սպասարկութիւն, կատարեալ մաքրութիւն, գիներ դիւրամատչելի, գաւառացիներուն յանձնարարելի միակ հանգստաւէտ եւ կեդրոնավայր պանդոկ։

Ճաշարան, ընթերցարան եւ սրճարան սալոն։

ԾԱՆՕԹ.— Ուշադրութի՛ւն, ԵԻՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ հասցէին, չշփոթել ուրիշ Օսմանիյէի հետ։ 6 50

ՏՔԹ. Պ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՆԵՐՔԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Արանց եւ կանանց ծննդամիզական եւ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

Երկար տարիներ զանազան հիւանդանոցներու մէջ պաշտօնավարելով, իր ստացած փորձառութեամբը բժշկական նորագոյն մեթոտներով կարճ ժամանակի մէջ կը բուժէ ֆրանկախտը, ջերմամիզութիւնը, սերմնահոսութիւնը, առնական անկարողութիւնները, բրօսթաթի եւ միզամանի, ինչպէս նաեւ ստամոքսի, սրտի, թոքերու, աղիքներու եւ երիկամներու հիւանդութիւնները եւ զանազան յամառ վէրքեր։

Բացի կիրակիէ, ամէն օր կէս օրէն մինչեւ երեկոյ կը գտնուի Սիրքէճի, Թրամվայ ճատտէսի, չոգեկառքի ելքի դրան կիցը, իր մասնաւոր դարմանատան մէջ։

Իսկ առաւօտէն մինչեւ կէս օր հիւանդ կ'ընդունի Կէտիք Փաշա, Պալի Փաշա եօգուշը, Միւսէլլիմ փողոց, Թիւ 6 իր բնակարանը, նաեւ մօտակայ Վահրամ էֆ. Աստուրեանի դեղարանը եւ ուր Չորեքշաբթի, կէս օրէ առաջ ձրի։ 3—36

«ՋՈՒՌՆԱ»

(ՇԱԲԱԹԸ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ)

Վաղը ամէն կողմ փնտռեցէք «Ջուռնա» ազգ. երգիծաթերթը քրքջալիր ու չահեկան բովանդակութեամբ։ Եր. Զտեան Միւրթէզա պէյ, Կիկօ եւ Զաքըրճալի։ Գին 10 փարա։ Ծաղրանկարներ։ Հասցէ՝ Պապը Ալի, Իգտամ խան Թիւ 31։

''ՄԱՆԶՈՒՄԷ''Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հրատարակաւ կուզանք խնդրել մեր հին բաժանորդներէն որ հաճին անյապաղ, մեզ հաղորդել իրենց հասցէն, որպէսզի ո և է անկանոնութիւն տեղի չունենայ առաքումներուն մէջ։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԳԱՐՆԱՆ ԵՂԱՆԱԿԻՆ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

ՇԹԱՅՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ

ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԿԱՐԴԱՑԷՔ ՍՄԲԱՏ ԲԻՒՐԱՏԻ

«ՈՐԴԵՍՊԻՆ ԾՆՈՂՔԸ»

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԸՆԾԱՅԱԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԻԱՅՆ 80 ՂՐՈՒՇ